Romanos

Ti Pabloe ta stac batel scarta ta stojol ti jch'unolajeletic ta Romae

1 Vu'un Pabloun, yaj'abtelun ti Jesucristoe. Laj
yic'un, laj st'ujun ti Diose, yo' jech ta xi'och ta
yajtacbolal, yo' jech ta xcal batel ti lequil ach'
c'op ti ja' colebale.
2 Vo'ne yaloj ti Dios ta sventa ti yaj'alc'optac ti
laj sts'ibaic comele ti ta xc'ot ta jtojoltic ti lequil
ach' c'ope.
3 Ja' sc'oplal ti Cajvaltic Jesucristoe, ja' ti
Snich'on ti Diose. Ti jech snitilul ti ajvalil David ti
Cajvaltique, laj yich' sbec'tal jech chac c'u cha'al
cristiano.
4 Pero ivinaj ti mu'yuc smule, ti ja' Snich'on ti
muc'ul Diose, ja' ti icha'cuxie.
5 Ta sventa ti Jesucristoe, tacbiluncutic yu'un
ti Diose, yo' jech ta sventa ti Jesucristoe ta staic
ti cristianoetic ti oy ta sjoylej ti banomile ti oy
buch'u ta xch'unic ti lequil ach' c'ope.
6 Ti ta scotolic ti ta xch'unic taje, tey oyoxuc
ec. Yu'un ic'biloxuc xa yu'un ti Diose, yo' jech ta
xac'otic ta yu'untac ti Jesucristoe.
7 Ta jts'ibaboxuc ti jcarta li'e ti vo'oxuc
nacaloxuc ta Romae, ti c'uxubinbiloxuc yu'un
ti Diose, ti t'ujbiloxuc yo' jech ta xacomic ta
yu'untaque. Ich'ic ti slequilal yo'nton ti Jtotic
Diose schi'uc ti Cajvaltic Jesucristoe. Ich'ic xtoc
ti jun avo'ntonique.

Ti Pabloe ta sc'an xbat ya'i ta Roma

8 Ta sventa ti Jesucristoe, ba'yel ta xcal coliyal-
bun ti Dios cu'une, yu'un bu'yuc no'ox vinajem
acoplalic ti ach'unojic ti Cajvaltique.
9 Ti Diose, ti sjunul co'nton ta xitun yu'un ta
yalel ti lequil ach' c'op yu'un ti Snich'one, ja' yiloj
stuc ti mu xajch'ayoxuc ta co'nton ta sc'oponel ti
Dios ta atojolique.
10 Ta jc'anbe ti Diose ti ac'o loc'uc ta yo'nton
stuc, yo' jech mi oy c'usi xcut chtal jq'ueloxuc.
11 Yu'un oy ta co'nton ta jq'ueloxuc ca'i yo' jech
xu' ta jcoltaoxuc yu'un ti sc'op Diose, yo' jech ta
x'ayan más yip avo'ntonic.
12 Ti jech ta xcal taje, yo' jech co'ol ta jtsat-
subtasbe jbatic ti co'ntontic ta jujun talele jech
chac c'u cha'al jch'unoje, jech chac c'u cha'al
ach'unojique.
13 Ta jc'an ta xana'ic, Quermanotac, ti ep ta
velta ta jc'an xtal jq'ueloxuc ca'ie. ¡C'u stu un!
macalun ta be ta jmec. Ta jc'an ta xital ca'i ta
yalel ti sc'op Dios li' ta atojolique, yo' jech ta
xa'epajic ta xch'unel ti Cajvaltique jech chac c'u
cha'al i'epajic cu'un ti jyanlumetique.
14 Yu'un jbainoj ta xca'i ta yalel ti lequil
ach' c'op ta stojol ti cristianoetique. Manchuc
mi chanubtasbilic, mi mu'yuc chanubtasbilic,
manchuc mi oy sbijilic, mi mu'yuc sbijilic, ac'o
ya'iic scotolic.
15 Jech o xal un, ta jc'an ta xital ca'i calboxuc
ava'iic ti lequil ach' c'op ti ja' colebale, ti vo'oxuc
nacaloxuc ta Romae.

Stsatsal smuc'ul ti lequil ach' c'ope

16 Ti vu'une mu xiq'uexav ta yalel ti lequil ach'
c'ope. Yu'un ja' smuc'ul stsatsal ti Diose, yo'
jech ta staic scolelic ti buch'u ta xch'unique, ti
j'israeletique schi'uc ti jyanlumetique.
17 Ti lequil ach' c'ope ja' ta xac' ta na'el ti c'u
s'elan ta jtatic ti lec xij'ilatotic yu'un ti Diose. Ti
lec xijyilotique, ja' no'ox ta sventa ta jch'untic
ti ta xiscoltaotic ti Diose. Yu'un jech ono'ox
ts'ibabil ta sc'op ti Diose: "Ti buch'u lec ta xquile,
ja' ti buch'u xch'unoj ti yajcoltavanejune. Jech ta
xcuxi o", xi ti Diose.

Smulic ti cristianoetique

18 Ti Dios ti oy ta vinajele ta xac' ta ilel ti
c'u s'elan tsots ta xac'be yich' svocolic ti chopol
cristianoetic ti mu'yuc stuq'uil ti yo'ntonique. Ta
scoj ti me'inem ti mulil ta yo'ntonique, mu xac'
ochuc ta yo'ntonic ti melele.
19 Ti cristianoetique sna'ic lec ti oy jun Diose.
Yu'un stuc ti Diose ta xac' sba ta ojtiquinel ti c'u
s'elane.
20 Manchuc mi mu xvinaj ta q'uelel ti Diose,
pero ta xvinaj ti oye ta sventa ti yabtele. Yu'un
ti c'alal lic meltsajuc talel ti banomile, lec xvinaj
ta q'uelel ti oy jun Diose, ti oy smuc'ul stsatsal
sbatel osile. Jech o xal un, mu'yuc spacob-c'opic
ti cristianoetique.
21 Manchuc mi ja' jech sna'ic ti oy jun Diose,
¡c'u stu un! mu sbisic ta Dios. Mi ja'uc ta xalbeic
colavalbun ti xiique. C'ajomal no'ox tey ta xbat
yo'ntonic ta snopel ti c'usi mu'yuc stue. Jech o
xal un, oyic ta ic'al osil.

22 Manchuc mi ta xalic ti bijique, pero joybi-
jemic ta bol cristiano.
23 Laj sjeltaic ti slequilal yutsilal ti Dios ti
mu sna' xchame. Yu'un ja' laj sbisic ta Dios
sloc'obbail ti viniquetic ti sna' xchame, schi'uc
sloc'obbail ti mutetique, schi'uc sloc'obbail ti
chonetique, schi'uc sloc'obbail ti chonetic ti oy
chanib yacane.

24 Jech o xal un, ac'bat comel ta sbaic yu'un
ti Dios ta spasel ti sbolil yo'ntonique. Jech o xal
q'uexlal sba ti c'usitic lic spasbe sbaic ta jujun
tale.
25 Ja' laj sjipic comel ti melel yu'un ti Diose. Ja'
lec laj ya'iic xch'unel ti lo'laele. Jech o xal tey lic
xrioxinic ti c'usitic pasbil yu'un ti Diose, c'alal ja'
ta sc'an lequil ich'el ta muc' ti Dios sbatel osile.
Jechuc.

26 Jech o xal un, ti Diose laj yac'be comel
ta sbaic ti c'usitic q'uexlal sba ta spasele. Ti
antsetique lic stsacan sba stuquic, c'alal ti mu
jechuc ac'bilique.
27 Ja' jech laj spasic xtoc ti viniquetique. Laj
yictaic ta xchi'inel ti antse. Yu'un ja' toj lec ta
xa'iic ti ta stsac sbaic ti co'ol viniquetique. Toj
ech'em q'uexlal ti c'usitic ta spasbe sbaic ta jujun
tale. Ta xilbajinic ti sbec'tal stuquique. Ta xac'be
sba svocol stuquic ta scoj ti ta syanijes ti c'usi
leque.

28 Ti jech mu xa baluc xa'i ta snopilanel ti c'u
s'elan stalel ti Dios ta melele, jech o xal tey ac'bat
comel ta sbaic ta snopel ti c'usitic toj q'uexlale,
yo' jech ta spasic ti c'usi mu stac' pasele.

29 Mu'yuc slequil ti sjolic ta j'ech'ele. Yu'un
noj ta yo'ntonic ti ta stsacan sbaique, ti bolibe-
mique, ti ta xyu'unin ya'iic ti ma'uc yu'unique, ti
me'muliletique. Ja' yesinojic ti it'ix o'ntone, ti ta
xmilvane, ti sa' letoe, ti lo'lavaneje, ti ti' o'ntone,
ti lo'iltavaneje.
30 Ta xchopol-c'optaic yan. Xti'et sjolic ta stojol
ti Diose. Mu'yuc sch'ulelic. Stuc xa no'ox jech ta
xa'i sba. Toyobbaic. Ach' c'usitic chopol ta xlic
snopic. Mu xch'unbeic smantal stot sme'ic.
31 Mu xa'iic albel. Mu xc'ot xc'opojic. Mu sna'
xc'uxubinvanic. Mu xaq'uic perdón. Mu'yuc
sc'uxul yo'ntonic.
32 Manchuc mi sna'ic lec ti yaloj ti Diose ti
buch'u jech ta spasic taje, ja' xtun o ti ac'o
chamicuque, pero yac'ojbe yipal ta spasel ti c'usi
chopole. Ja' jech xtoc xmuyubajic xa yu'un ti
buch'u jech ta spasic ti chopol taje.

2

Ti Diose tuc' ta xchapanvan

1 Mi oy buch'u jech ta xal: “Ep smul taje.
Ja' xtun o ti ta ono'ox xich' castigo”, mi xie,
mu'yuc spacob-c'op. Yu'un ti jech ta xchapbe
smul ti yane, ja' ta xchapbe sba smul stuc. Yu'un
jech ta spas ec jech chac c'u cha'al ti buch'u ta
xchapanbe smule.
2 Yu'un jna'tic lec ti tuc' ta xchapanvan ti Diose
c'alal ta xac'be stoj ti buch'u jech ta spasic taje.
3 Ti vo'ot ti ta xachapbe smul ti yane, ¿mi
xavac'touc ta xacol ta chapanel yu'un ti Dios
c'alal co'ol ta xapasique?

4 Xu' nan ti mu bal xava'i ti sc'uxul yo'nton ti
Diose ti tey sts'icojbot amule. ¿Mi mu xana' ti ta
smala ti ac'o ajelta avo'ntone, ja' ti ta xich'ot ta
c'uxe?
5 Pero yij avo'nton. Mu xac'an xavicta ti chopol
avo'ntone. Jech o xal un, atuc ta xacajtsobilan ti
acastigoe, yo' jech tsobol xa acastigo ti c'alal ta
sta yorail ti ta xlequil-chapanvan ti Diose.
6 Ti c'u s'elan laj xa jpastic ta jujun tale, ja' jech
ta xquich'tic stojol yu'un ti Diose.
7 Ta x'ac'batic scuxlejalic sbatel osil ti buch'utic
ta spasic ti leque. Yu'un ta sc'an ta staic slequilal
ti Diose, schi'uc ta sc'an ta staic ti ich'el ta muc'
yu'un ti Diose, schi'uc ta sc'an ta staic ti c'usi mu
sna' xlaj sbatel osile.
8 Pero ta yilal yo'nton ti Diose ta xac'be castigo
ti buch'utic ja' no'ox ta sc'anic ti c'usi lec ta xa'i
ti stuquique, ti mu sc'an xch'unic ti melele, ti ja'
no'ox lec ta xa'iic ta spasel ti chopole.
9 Ta staic ti mu x'ech' xjelav svocol scotolic
ti buch'utic ta spasic ti chopole, ti j'israeletique
schi'uc ti jyanlumetique.
10 Yan ti buch'utic ta spasic ti c'usi sc'an
yo'nton ti Diose, ta x'ac'batic slequilalic. Ta
x'ac'atic ta ich'el ta muc'. Ta x'ac'batic jun
yo'ntonic, ti j'israeletique schi'uc ti jyanlume-
tique.
11 Yu'un ti Diose mu sna' ti jeltos yo'nton ta
stojol ti cristianoetique.
12 Ti buch'utic ta sa' smulic ti mu'yuc ya'binojic
smantal ti Moisese, ma'uc ta sventa mantal ti jech
ch'ayel ta xbatique. Ti buch'utic ta sa' smulic
c'alal ya'binojic smantal ti Moisese, ta xich'ic

chapanel yu'un ti mantale.
13 Yu'un ma'uc lec ta x'ilatic yu'un Dios ti
buch'utic ja' no'ox ta xa'iic ti mantale. Ti buch'u
ta staic ti lec ta x'ilat yu'un ti Diose, ja' no'ox ti
buch'utic ta xch'unique.
14 Pero ti jyanlumetic ti ch'abal ta sc'obic ti
mantale, pero oy mantal ta stojolic. Yu'un tey ta
x'ac'bat sna'ic ta yo'ntonic ta spasel ti mantale.
15 Yu'un tey ta xvinaj yabtel ti mantal ti oy ta
yo'ntonique. Yu'un tey ta x'ac'bat sna' ta sjol ta
yo'ntonic mi lec ti c'usi ta spase, mi ta sta smul
yu'un ti c'usi ta snope.
16 Ti sc'ac'alil ti ta xchapanvan ti Diose, ta
sventa ti Jesucristoe tey ta xvinaj scotol ti c'usitic
snopojic ta mucul ti cristianoetique. Jech ta xal
xtoc ti lequil ach' c'op ti vu'un ta xcale.

Ti j'israeletique oy ta sc'obic smantal ti Moisese

17 Ta xaval ti j'israelote. Ta xanop ti lec
xavil abaic schi'uc ti Diose, yu'un yac'ojbot ti
smantale. Jech o xal un, atoyoj aba ti lec xavil
abaic schi'uc ti Dios avaloje.
18 Ta xaval ti ta xana' c'usi ta sc'an yo'nton ti
Diose. Yu'un ti mantale ta xac' ana' st'ujel ti c'usi
lec avaloje.
19 Atoyoj aba ti xana' lec snitel batel ti ma'sate.
Xana' lec sjapbel stoj ti buch'u ta xanav ta ic'al
osil ti avaloje.
20 Avaloj ti xu' avu'un ta stojobtasel ti buch'utic
mu'yuc sbijilique, ti xu' avu'un ta sbijubtasel ti
ololetic s'elane. Yu'un ta sventa ti mantale, ta

xanop ti chanubtasbilot, bijubtasbilot yu'un ti melele.
21 Ti jech ta xachanubtas ti yane, ¿c'u cha'al mu xachanubtas aba atuc? Ti vo'ote ta xachanubtas-van: “Mu stac' xa'elc'aj”, xachi. ¿C'u cha'al ti vo'ot cajal ta xa'elc'aje?
22 “Mu xamulivajic”, xachi. ¿C'u cha'al ta xamulivaj ti vo'ote? Ti vo'ote xti'et ajol yu'un ti c'usi meltsanbil ta c'abale. ¿C'u cha'al ta xavelc'anbe ti sc'ulejal ta sch'ul naique?
23 Atoyoj aba yu'un smantal ti Diose. Pero ta xabaj ti Dios ti jech mu xach'unbe ti smantale.
24 Jech o xal oy smelol ti jech ta xal ti sc'op Diose: “Ta acojic vo'oxuc ti chopol ta xc'opojic ta stojol Dios ti jyanlumetique”, xi.

25 Ti jech ac'bilot ti circuncisione, melel ta xtun avu'un ti mi ta xach'unbe smantal ti Moisese. Pero ti mi mu xach'unbe smantal ti Moisese, co'ol s'elan ti mu'yuc avich'oj ti circuncisione.
26 Yan ti buch'u mu'yuc yich'oj ti circuncisione, pero ti mi ta xch'un ti mantale, co'ol s'elan yich'oj ti circuncisione ac'o mi mu'yuc yich'oj.
27 Ti buch'u mu'yuc yich'oj ti circuncisión ta sbec'tale, pero ti mi ta xch'un ti mantale: “Ma'uc jch'unej mantal le'e”, xi ac'oplal yu'un, ac'o mi oy ta ac'ob ti mantale, ac'o mi avich'oj ti circuncisione.
28 Ti jech j'israele, ma'uc no'ox ta spat xocon. Ma'uc no'ox ti jech yich'oj ti circuncisión ta sbec'tale.
29 Ti jech bats'i j'israele, ja' ti buch'u ta x'abtej ti Dios ta yo'ntone. Ti bats'i circuncisión ti yich'oje, ma'uc ti spat xocone. Ja' ti lecubtasbil

xa ti yut yo'ntone. Ti jech taje, ma'uc ta sventa ti mantaletique. Ja' yabtel ti Ch'ul Espíritue. Ti buch'u jech taje, ma'uc ta sta ti lec ta x'ilat yu'un ti cristianoetique. Ja' ta sta ti lec ta x'ilat yu'un ti Diose.

3

1 ¿C'usi bal o ti jech j'israeletic un cha'e? ¿C'usi xtun o ti yich'oj circuncisión un cha'e?
2 Ta xtun. Ep sc'oplal. Ti june, ja' ti Diose laj yac'be sventainic ti sch'ul c'ope.
3 Pero, ¿c'usi ta xc'ot ta pasel ti mi oy jlom ti mu xa junuc ti yo'ntonic ta stojol ti Diose? ¿Mi yanij xa yo'nton ti Dios xana'ique?
4 Mo'oj, ti Diose ta ono'ox spas scotol ti c'usi lec ta xile manchuc mi jutc'op scotol ti cristianoetique. Yu'un jech ta xal ti sc'op Diose:

Ta xvinaj ono'ox ti tuc' scotol ti c'usi ta xavale.
Mu xu' ta staic amul ti cristianoetic ti c'alal ta xavich' chapanele,
xi.

5 Yu'un oy bu ta xalic jlom ti ja' la más ta xvinaj slequilal yo'nton Dios ti jech ta jsa' jmultique. ¿C'usi ta xcaltic yu'un taje? Ati jechuque, ti c'alal ta xac' castigo yu'un ti jmultique, ¿mi yu'un ma'uc lequil Dios un cha'e?
6 ¡Bu xata ti chopol ti Diose! Ti yu'unuc chopoluc ti Dios ti ta xac'be castigo ti buch'u chopole, ¿c'usi xut ta xchapan ti cristianoetic ti oyic ta sjoylej banomile?
7 Ti jechuc ta melel ti más to ta xvinaj stuq'uilal yo'nton ti Dios ti jech ta juttic ti c'ope, ¿c'u cha'al ta xiyalbun ti jsa'mulilune?

8 Ti jechuc ta melele, la' jpastic ti c'usi chopole,
yo' jech ta jtatic ti leque. Ati jech taje, yu'un
oy jlom cristianoetic ti ta soquemal yo'ntonic ta
xalic ti jech ta xichanubtasvancutique. Pero ti
buch'utic jech ta xalique, ja' xtunic o ti batuc ta
ch'ayele.

Jcotoltic oy jmultic

9 ¿C'uxi xana'ic? ¿Mi más lec oyotic ti vo'otic
j'israelotique? ¿Mi mu sta ti yane? Mu jechuc,
yu'un laj xa cac' ana'ic ti jcotoltic pasbilotic ta
mantal yu'un ti mulile.
10 Yu'un jech ta xal ti sc'op Diose:
Mu'yuc buch'u lec, mi ja'uc junuc.
11 Mu'yuc buch'u xa'i albel. Mu'yuc buch'u
junucal ta sc'an ti ta sa' ti Diose.
12 Scotolic ch'ayemic ta be. Scotolic sbelel ch'ayel
sq'uelojic.
Mu'yuc buch'u junucal ti oy c'usi lec ta spase.
13 Ti yeique jech jomol jech chac c'u cha'al sti'
smuquinal ti animae.
Ta xlo'lavanic schi'uc ti yeique. Ti yoq'uique
co'ol s'elan svenenoal chon.
14 Chopol ti c'usitic ta xloc' ta yeique. Mu ts'icbaj
ti c'usi ta xalique.
15 Xbitetic ta anil ta xmilvanic.
16 Scotol ti c'usi ta spasique ta soquesvan.
17 Mu sna'ic ti bu ta jtatic ti jun co'ntontique.
18 Mi ja'uc juteb ta snopic ti ta xi'taic ti Diose,
xi ti sc'op Diose.
19 Jna'tic ti jech ta x'albatic ti buch'utic oy ta
yoc ta sc'obic ti vo'ne mantale, yo' jech jcotoltic

macal ti quetic ta xijc'ot ta stojol ti Diose. Ja' ti
oy jmultic jcotoltique.
20 Jech o xal un, mu'yuc buch'u junucal ta staic
ti lec ta x'ilatic yu'un ti Dios ta sventa ti mantale.
Ti mantale, c'ajomal no'ox ta xtun ti ta xac'botic
jna'tic ti jsa'mulilotique.

Ta xijcolotic ta sventa ti ta jch'untique

21 Avi tana un, laj xa yac'botic jna'tic ti Diose ti
c'u s'elan ta jtatic ti lec xij'ilatotic yu'une. Pero
ma'uc ta sventa ti mantale. Ti c'u s'elan ta jtatic ti
lec xij'ilatotic yu'un ti Diose, tey ts'ibabil ta slibro
ti Moisese schi'uc ti j'alc'opetique.
22 Ti jech ta jtatic ti lec xij'ilatotic yu'un ti Diose,
ja' ta sventa ti ta jch'untic ti Jesucristoe. Jech ta
spas ti Dios ta stojol scotol ti cristianoetique, ja'
ti mu jeltosuc ti yo'ntone.
23 Yu'un scotolic jsa'muliletic. Nom oyic ta
stojol ti Jcoltavanej Diose.
24 Manchuc mi ja' jech stalelic, pero ta sventa ti
sc'uxul yo'nton ti Diose, jech o xal un, ta matanal
laj staic ti lec x'ilatique. Yu'un laj xa staic coltael
ta sventa ti Cristo Jesuse.
25 Ja' yu'un un, ti Diose laj yac' ta milel ti
Cristoe. Ja' itun ta stojol ti smulique, yo' jech ta
staic perdón ti mi ta xch'unique. Ja' jech laj spas
ti Diose, yo' jech ta xvinaj ti oy slequilal yo'ntone.
Yu'un avi tana ti Diose laj xa yac'be perdón ti
cristianoetic ti vo'ne sts'icojbe talel ti smulique.
26 Ja' jech laj spas ti Diose, yo' jech ta xvinaj
ta ora ti oy slequilal yo'ntone c'alal ta jtatic ti lec
xij'ilatotic yu'un ta sventa ti ta jch'untic ti Jesuse.

27 Ta ora li'e, mu xu' ta jtoy jbatic. ¿C'u
cha'al? Yu'un ti tauc jcolta jba jtuctic ta sventa laj
jch'untic ti mantale, ta nan jtoy jbatic ti jechuque.
Pero ta sventa ti ta jch'untic ti Cajvaltic yo' jech
ta xijcolotique, mu xu' ta jtoy jbatic.
28 Avi tana jna'tic lec ti laj xa staic ti cristia-
noetic ti lec x'ilatic yu'un ti Dios ta sventa ta
xch'unic ti Jesucristoe. Ma'uc ta sventa ti ta
spasic ti c'usi ta xal ti mantale.
29 ¿Mi yu'un ja' no'ox Dios yu'unic ti
j'israeletique? ¿Mi yu'un mu ja'uc Dios yu'unic
ti jyanlumetique? Ja' Dios yu'unic ec.
30 Yu'un jun no'ox ti Diose. Yu'un stuc ti
Diose ta xal ti lec ta xquil jbatic schi'uc ta sventa
jch'unojtic ti Jesucristoe. Mu'yuc ta alel mi
quich'ojtic ti circuncisione, o mi mu'yuc.
31 Ti jech ta jch'untic ti Jesucristo yo' lec
xij'ilatotic yu'un ti Diose, ¿mi ja' ta jch'aybetic
sc'oplal ti mantal xana'ique? Mu jechuc. Yu'un
ja' to jech ta xc'ot ta pasel cu'untic ti c'usi ta xal
ti mantale.

4

Ti c'u s'elan laj spas ti Abrahame

1 ¿C'u s'elan laj sta coltael ti jmolmuc'totic
Abraham un cha'e?
2 Ati lajuc sta ti lec x'ilat yu'un Dios ta sventa
ti c'usi laj spas talele, xu' ta stoy sba. Pero le'e,
mu xu' stoy sba ta stojol ti Diose.
3 Yu'un jech ts'ibabil sc'oplal ti ta sc'op Diose:
“Ti Abrahame laj xch'un ti Diose. Ti jech
xch'unoje, lec i'ilat yu'un ti Diose”, xi.

4 Lec oy, ti mi ta x'abtej ti jun vinique, mu
yu'unuc q'uelanbiluc ti ta xich' ti stojole. Yu'un
ja' stojol ti yabtele.
5 Buch'uuc no'ox ti mu'yuc ta spas ti yabtele, ti
ja' no'ox ta xch'un ti mu'yuc smul ta x'ilat yu'un
ti Diose, jech laj xa sta ti lec ta x'ilat yu'un ti
Diose.
6 Ja' jech xtoc ti Davide laj ono'ox yal ti
xmuyubaj no'ox ti buch'u ti ta sta ti lec x'ilat
yu'un ti Diose, ti ma'uc ich'bil ta venta ti c'usi
laj spase.
7 Jech laj yal ti Davide:

Xmuyubajic xa ti buch'u ti i'ac'batic perdón
yu'un ti schopolalique, ti ch'aybatic ti
smulic yu'un ti Diose.

8 Yan no'ox yutsil ti vinic c'alal ti mu'yuc q'uelbil
smul yu'un ti Cajvaltique,

xi ti Davide.
9 Ti jech xmuyubajic taje, ¿mi ja' no'ox ta staic
ti buch'u yich'oj ti circuncisione? ¿Mi ta staic
xtoc ti buch'u mu'yuc yich'oje? Laj xa calcutic
ava'iic, ti Diose lec laj yil ti Abraham ta sventa ti
laj xch'un ti c'usi laj yal ti Diose.
10 C'alal jech laj sta ti Abraham ti lec x'ilat yu'un
ti Diose, ¿mi ja' o c'alal laj yich' ti circuncisione,
o mi mu'yuc to ox? Mu'yuc to ox.
11 Ts'acal to un, ti Abrahame laj yich' ti circun-
cisione, señail ti laj xa sta ti lec x'ilat yu'un ti
Dios ta sventa ti laj xch'unbe ti sc'ope. Ja' jech
ti Abrahame ic'ot ta totil yu'unic ti buch'utic ta
xch'unic ti Diose manchuc mi mu'yuc yich'ojic ti
circuncisione. Ja' jech ti Diose lec ta xil xtoc ti
cristianoetic taje.

12 Melel, ti Abrahame ja' totil yu'unic ti buch'utic
yich'ojic ti circuncisione. Pero jech xtoc ja' totil
yu'unic ti buch'utic ti jech ta xch'unic jech chac
c'u cha'al xch'unoj ti Abraham ti c'alal mu'yuc to
ox yich'oj ti circuncisione.

Ti c'usi albil ti Abrahame c'ot xa ta pasel ta sventa ti laj xch'une

13 Ti Abrahame i'albat ono'ox yu'un ti Diose
ti ta x'ac'bat sventain ti banomile schi'uc ti
snitilultaque. Ti jech i'albat ti Abrahame, ma'uc
ta sventa ti laj spas ti laj xch'un ti mantale. Yu'un
laj xch'un ti ja' no'ox ta xcoltaat yu'un ti Diose.
Jech o xal jech laj sta ti lec i'ilat yu'un ti Diose.
14 Yan ti mi ja' no'ox ta staic ti lec x'ilat yu'un
Dios ti buch'utic ta spasic ti mantale, ja' yu'un
umbi, mu'yuc c'usi xtun o ti jech ta jch'untic ti
oy c'usi yaloj ti Dios ti ta xaq'ue. Ch'ay sc'oplal.
15 Yu'un ti mantale ja' no'ox ta xich' talel
castigo. Pero ti bu mu'yuc ti mantale, ja' no'ox
jech xtoc mu'yuc jmultic ta stojol ti mantale.
16 Jech o xal, yo' jech ta staic ti Abrahame
schi'uc ti snitilultac ti c'usi yaloj ti Dios ti
ta xaq'ue, ta matanal ta staic ta sventa ti ta
xch'unique. Jech o xal un, ti c'usi yaloj ti Dios
ti ta xaq'ue, ma'uc no'ox ta staic ti buch'utic ta
xch'unic ti mantale. Ja' jech ta staic ti buch'utic
ta xch'unic jech chac c'u cha'al laj xch'un ti
Abrahame. Jech o xal un, ja' icom ta totil cu'untic
jcotoltic.
17 Ta sba ta sat ti Diose, ja' totil cu'untic ti
Abrahame, ja' ti laj xch'un ti Diose. Yu'un jech
ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose: “Laj xa cac'ot ta

totil yu'un epal cristianoetic”, xi. Yu'un ti Diose
ta xac'be scuxlejal ti animaetique. Ja' jech xtoc
xu' ta xac' ta ilel ti c'usi ch'abal toe.
18 Ac'o mi laj ya'i ti Abraham ti mu'yuc spatobil
ti yo'ntone, pero laj sta ti spatobil yo'ntone.
Yu'un laj xch'un ti jech ta xc'ot ta “totil yu'un
epal cristianoetic”, jech cha c'u cha'al i'albat
yu'un ti Diose: “Ja' jech yepal ta xbat anitilultac
jech chac c'u cha'al le'e”, ti x'utate.
19 Ti Abrahame mol xa. Jutuc xa sc'an vo'vinic
(100) jabil ti yich'oje. Manchuc mi laj yal ta
yo'nton ti co'ol s'elan chamemic xa schi'uc ti
yajnile, ti mu'yuc xa ta x'alaj xnich'najique, pero
mu'yuc ono'ox bu xch'ay ta yo'nton, staoj yav
xch'unoj ti ta x'ac'bat snich'on yu'un ti Diose.
20 Jech o xal un, ti Abrahame mu teyuc xna'et,
mi ja'uc ichibaj yu'un ti c'usi i'albat yu'un ti
Diose. Más to laj spat yo'nton ta sventa ti laj
xch'un ti Diose. Jech o xal un, laj yalbe slequilal
ti Diose.
21 Laj xch'un ti xu' yu'un ta spas ti Dios ti c'usi
yaloje.
22 Ti jech laj xch'une, jech o xal laj sta ti lec
i'ilat yu'un ti Diose.

23 Pero ma'uc no'ox sc'oplal ti Abraham ti jech
ts'ibabil ti laj sta ti lec i'ilat yu'un ti Dios ta sventa
ti laj xch'une.
24 Ja' jech ti jc'oplaltic eque. Lec xij'ilatotic
yu'un ti Dios ta sventa ti ta jch'untic ti Buch'u
laj xcha'cuxes ti Jesuse, ja' ti Cajvaltique.
25 Yu'un ti stuque i'ac'at ta milel ta scoj ti
jmultique. Pero icha'cuxesat yo' jech ta jtatic ti
lec xij'ilatotic yu'un ti Diose.

5

Jech laj jtatic ta sventa ti lec xij'ilatotic yu'un ti Diose

1 Jech o xal un, ti jech laj jtatic ti lec xij'ilatotic
yu'un ti Dios ta sventa ti laj jch'untique, jun
co'ntontic schi'uc ti Dios ta sventa ti Cajvaltic
Jesucristoe.
2 Yu'un ta sventa ti laj jch'untic ti Cristoe, laj
jtatic ti lec oyotic ta stojol ti Diose. Jech o xal
xijmuyubajotic xa ta jpat co'ntontic ti ta jchi'intic
ta lequilal ti Diose.
3 Pero ma'uc no'ox ti xijmuyubajotic yu'un
taje. Ja' jech xtoc xijmuyubajotic yu'un ti
vocole. Yu'un ti vocole, jna'tic ti ta xac' smuc'ul
co'ntontique.
4 C'alal jech ta jtatic ti smuc'ul co'ntontique, ja'
tey ta x'ayan talel ti ta xcuch cu'untic ti vocole.
C'alal jech ta xcuch cu'untic ti vocole, jpatoj
co'ntontic ti ta xba jchi'intic ti Diose.
5 Ti jech jpatoj co'ntontique, jech o xal un,
mu xlo'ilaj ti co'ntontique. Yu'un ta xca'itic ta
co'ntontic ti sc'uxul yo'nton ti Diose ta sventa ti
Ch'ul Espíritu ti laj xa yac'botique.
6 C'alal mu xa xu' jcolta jba jtuctique,
ja' o yorail tal chamuc ti Cristo ta scoj ti
jsa'muliletique.
7 Vocol ti oy buch'u ta xac' sba ta milel ta sventa
yan manchuc mi ja' jun lequil vinic. Ja' xa no'ox
mi toj lec ti vinic ti buch'u ta xchame, xu' nan ta
xac' sba ta milel yu'un.

8 Pero ti Diose laj yac' ta ilel ti sc'uxul yo'ntone.
Ja' ti laj yac' ta milel ti Cristo ta jcojtic c'alal
jsa'mulilotique.
9 Avi tana un, laj xa jtatic ti lec xij'ilatotic yu'un
ti Dios ta sventa ti icham ti Jesucristoe. Jech o xal
un, razon ti mu xba quich'tic castigo ta sventa
stuc ti ta slajeb c'ac'ale.
10 C'alal jech yajcrontaotic to ox ti Diose, laj
jtatic ti jun co'ntontic schi'uc ta sventa ti jech
icham ti Snich'one. Jech o xal un, razon ti ta
xijcolotic ti jech oy scuxlejal ta jtojoltique, ja' ti
jun xa co'ntontic schi'uque.
11 Ma'uc no'ox ti jech yepal taje. Ja' jech xtoc
ta sventa ti Cristoe xijmuyubajotic xa ta stojol
ti Diose. Yu'un ja' ta sventa laj jtatic ti jun
co'ntontic schi'uc ti Diose.

Sc'oplal ti Adane schi'uc ti Cristoe

12 Ti jech ilic ti mulil li' ta sba banomile, ilic ta
scoj jun vinic. Jech o xal un, ta xijchamotic, ja' ti
vo'otic jsa'mulilotique.
13 C'alal ch'abal to ox ti mantale, pero oy xa
ono'ox ti mulil li' ta sba banomile. Ti jech mu'yuc
to ox ti mantale, jech o xal mu'yuc q'uelbat
smulic ti cristianoetic yu'un ti Diose.
14 Manchuc mi ja' jech un, pero chamic ono'ox
talel ti cristianoetic c'alal cuxul ti Adane, ic'ot
c'alal to ti Moisese ta scoj ti laj sa' smulique. Ti
smulic ti cristianoetic taje, ma'uc ta scoj ti laj
sbajic ti jun mantal jech chac c'u cha'al laj spas ti
Adane. Ti Adane ja' svinajeb ti oy ono'ox Buch'u
ta xtale.
15 Ti jech laj sta smul ti Adane, mu xco'olaj
schi'uc ti matanal ti ta xac'botic ti Diose. Yu'un

ti jech laj sta smul ti jun vinique, toj ep ichamic
talel ti cristianoetique. Pero ti colebal ti ta
matanal ti ta xac' ti Dios ta sventa ti Jesucristoe,
jelavem yutsil. Ja' sventa slequilal scotolic.
16 Ti jech laj sta smul ti jun vinique, mu xco'olaj
schi'uc ti colebal ti ta xac' ti Diose. Yu'un ta
scoj ti laj sbaj jbel mantal ti jun vinique, jcotoltic
laj jtatic chapanel, ta jtojtic ti jmultique. Pero ti
jcoltaeltic ti laj yac'botic ti Diose, matanal ti lec
x'ilatic ti cristianoetic yu'un ti Diose manchuc mi
mu albajuc laj xa sa'ic ti smulique.
17 Ta scoj ti jech laj sta smul ti jun vinique, oy
yip ti mulil ti ta xijchamotic yu'une. Ti mi ja' jech
taje, jech o xal un, más to oy smelol ti ta sventa ti
jun vinic Jesucristoe ta jtatic ti ach' jcuxlejaltic ti
vo'otic ti ta matanal ti lec xij'ilatotic yu'un Dios
ta sventa ti Jesucristoe.
18 Ti jech laj sta smul ti jun vinic Adane,
jcotoltic ta jtatic chapanel ti ta jtojtic ti jmultique.
Pero ta sventa ti icham ta jcojtic ti Jesucristoe,
jcotoltic ta jtatic ti mu'yuc ti chapanele, ti mu ta
jtojtic ti jmultique.
19 Ta scoj ti jun vinic ti laj sbaj ti jbel mantale,
ja' yu'un un, scotol ti cristianoetique jsa'mulil
ic'otic. Ja' ono'ox jech xtoc, ta sventa ti jun
jch'unej mantal vinique, jech o xal un, ep cris-
tianoetic ta staic ti lec x'ilatic yu'un ti Diose.
20 Tal ti mantal ta jtojoltique yo' ta svinajes-
botic ti mu no'ox albajuc ti jmultique. Ti jech ti
mu no'ox albajuc ti jmultique, pero ja' ijelav ti
sc'uxul yo'nton Dios ta jtojoltique.
21 Ti jech oy yip ti mulil ti ch'ayel ta xijbatotic
yu'une, ja' jech xtoc ti jech lec xij'ilatotic yu'un ti

Diose, oy yip ti ta slequil yo'nton ta xijyac'botic jcuxlejaltic sbatel osil ta sventa ti Cajvaltic Jesucristoe.

6

Chamemotic ta scoj ti mulile, pero cuxulotic ta sventa ti Cristoe

1 ¿C'usi ta xcaltic un cha'e? ¿Mi ja' lec ta xcac'betic yipal ta sa'el ti jmultique, yo' jech más to ta jtatic c'uxubinel yu'un ti Diose?

2 ¡Bu xata ti ja' jeche! Yu'un ti vo'otique chamemotic yu'un ti mulile. Jech o xal un, ma'uc xa smelol ti jech staoj yav ti ta jsa'olantic ti jmultique.

3 ¿Mi mu xana'ic ti c'alal laj quich'tic vo' ta sventa ti Jesucristoe, tey jmoj lijchamotic schi'uc?

4 Ja' yu'un un, ti c'alal laj quich'tic ti vo'e, jmoj tey lijchamotic lijmucatotic schi'uc ti Cristoe, yo' jech ta jtamtic o batel ti ach' cuxlejale jech chac c'u cha'al ti Cristoe ti icha'cuxesat yu'un ti Dios ta sventa ti smuc'ul stsatsale.

5 Yu'un ti mi ta jch'untic ti licham jech chac c'u cha'al icham ti Cristoe, ja' jech ta xquich'tic jcuxlejaltic jech chac c'u cha'al laj yich' ti stuque.

6 Ti jtaleltique, jna'tic lec ti tey jipil ta cruz icham schi'uc ti Cristoe, yo' jech ac'o lilijuc yip ti jtaleltic ti jech jsa'mulilotique, yo' jech mu staojuc yav ta xispasotic ta mantal, ta xismovinotic ti mulile.

7 Yu'un ti buch'u icham xae, icol xa loq'uel ta stojol ti mulile.

8 Ti mi jmoj lijchamotic schi'uc ti Cristoe,
jech o xal jpatoj co'ntontic ti jmoj ta xijcuxiotic
schi'uque.
9 Yu'un jna'tic lec ta sventa ti j'ech'el icha'cuxi
ti Cristoe, mu xa ta xcham yan velta. Yu'un laj
xa sc'oplal ti ta to xcham yan veltae.
10 Ti jech icham ti Cristoe, jun no'ox velta
icham ta scoj ti mulile. Ti jech icha'cuxie, tey
cuxul ta stojol ti Diose.
11 Ja' jech ti vo'oxuc eque, ventainic ti jech
chamemoxuc xa ta stojol ti mulile. Yu'un cux-
uloxuc ta stojol ti Diose ta sventa ti jech junoxuc
xa schi'uc ti Cristo Jesús ti Cajvaltic cu'untique.

12 Jech o xal un, ti vo'oxuque mu xa xavac'
abaic ta tsalel yu'un ti mulile, yo' jech mu
ta xapasic ti c'usi ta sc'an ti abec'talic ti sna'
xchame.
13 Mu xavaq'uic ta tunesel ti abec'talic ta spasel
ti chopole. Ja' lec, ac'o abaic ta tunel yu'un ti
Diose. Yu'un cha'cuxiemoxuc xa ti chamemoxuc
to oxe. Ja' yu'un un, ac'o abaic ta tunel yu'un ti
Diose, yo' jech ta xapasic ti leque.
14 Yu'un ti mulile mu'yuc xa yip ta atojolic.
Yu'un mu'yucoxuc xa ta yoc ta sc'ob ti mantale.
Yu'un oyoxuc xa ta slequilal yutsilal ti Diose.

Jech s'elan ti c'alal ochemotic ta mosovinile

15 ¿C'usi ta xcaltic un cha'e? Ti jech mu'yuc xa
oyotic ta stojol ti mantale, ti jech oyotic ta stojol
yutsilal slequilal ti Diose, jech o xal un, ¿mi lec ti
staoj yav ta jsa'olantic ti jmultique? ¡Bu xata ti
stac' jeche!

16 Ti vo'oxuque xana'ic lec ti mi ta xavac' abaic
ta mosovinel ta stojol jun ajvalile, ta persa ta
xach'unic ti c'usi ta xal ti ajvalile. Ja' jech xtoc,
ti mi ta xcac' jbatic ta mosovinel yu'un ti mulile,
persa ta jch'untic ti smantale c'alal ja' no'ox ta
xijchamotic yu'une. Yan ti mi ta xcac' jbatic
ta tunel yu'un ti Diose, ta jtatic ti lec tuc' ta
jpastique.
17 Ta vo'ne ti vo'oxuque avac'oj abaic to ox ta
mosovinel yu'un ti mulile. Pero coliyal ti Diose
ti ta sjunul avo'ntonic ta xach'unic ti c'u s'elan ti
laj avich'ic chanubtasele.
18 Ti jech lacolic xa ta mosovinel yu'un ti
mulile, laj xa avac' abaic ta tunel ta spasel ti
leque.
19 Ta xcal ava'iic jech chac c'u cha'al ta xal ti
cristianoetique, yo' jech ta xava'ibeic lec smelol
taje. Ta vo'ne ti vo'oxuque laj avac' abaic ta tunel
ta spasel ti chopol mulile. Ja' no'ox jech ta ora
li'e, ac'o abaic ta tunel xtoc ta spasel ti leque, yo'
jech staoj yav lequil jtuneloxuc ta stojol ti Diose.
20 C'alal jech mosovinbiloxuc yu'un ti mulile,
mu'yuc laj avac' abaic ta tunel ta spasel ti leque.
21 Pero, ¿c'usi lec laj ataic yu'un ti jech laj
apasique? Avi tana un, ja' no'ox q'uexlal sba ta
xava'iic. Mu'yuc c'usi yan. Ja' no'ox laj ataic ti
ta xachamic yu'une.
22 Pero ta ora tana un, colemoxuc xa ti jech
ochemoxuc to ox ta mosovinel yu'un ti mulile.
Ochemoxuc ta yajtunel yu'un ti Diose. Ti jech
taje, ta xloc' venta. Yu'un ta xavac' abaic ta
tunel yu'un ti Diose. Ts'acal to un, ta xataic ti
acuxlejalic sventa sbatel osile.

23 Ti mulile, ja' no'ox stojol ta xac' ti ta
xijbatotic ta lajebale. Pero ti matanal ti ta xac' ti
Diose, ja' jcuxlejaltic sbatel osil ta sventa ti jech
junotic schi'uc ti Cajvaltic Jesucristoe.

7

Ti c'usi co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti nupunele

1 Quermanotac, ti vo'oxuc ti xavojtiquinic ti
mantale, xana'ic lec ti ja' no'ox oy yip ti mantal
ta stojol jun vinic ti c'alal cuxul toe.
2 Caltic jech chac c'u cha'al li'e. Ti jnupunel
antse chucul ta xcom yu'un ti mantale ti c'alal
cuxul to ti smalale. Pero mi icham ti smalale,
jech o xal ti antse mu'yuc xa chucul ta xcom
yu'un ti mantale.
3 Yan ti mi ta xic' yan vinic ti c'alal cuxul to
ti smalale, ta sta smul. Pero mi icham smalal ti
antse, jech ti stuque mu'yuc xa bu chucul yu'un
ti mantale. Xu' ta xic' yan vinic. Mu'yuc xa ta sta
smul.
4 Ja' jech ti vo'oxuque, Quermanotac, ti
yu'unoxuc xa ti Cristoe, chamemoxuc xa ta stojol
ti mantale. Yu'un oyoxuc xa ta stojol ti Cristoe.
Avi tana un, yu'unoxuc xa ti Cristoe, ja' ti Buch'u
icham icha'cuxie. Jech ic'ot ta pasel ta atojolic
yo' jech ta xatunic yu'un ti Diose.
5 C'alal cuxulotic ta jtaleltic no'oxe, jech ti
mantale laj stijbotic ti co'ntontique, yo' jech ta
jpastic más ti c'usi ta jc'antique. Ti jech taje, ja'
no'ox ta xijchamotic yu'un.
6 Avi tana un, ti jech ma'uc xa jmalalinojtic ti
mantal ti tsots ta spasvan ta mantale, colemotic

xa, yo' jech ta xijtunotic yu'un ti Diose ta sventa ti jech oy ach' jcuxlejaltic yu'un ti Ch'ul Espíritue. Ma'uc jsujoj jbatic ta xch'unel ti mantale yo' jech ta xijtunotic yu'un ti Diose.

Ti mulil ti oy ta jtojole

7 ¿C'usi ta xcaltic un cha'e? ¿Mi mulil ti mantale? ¡Bu xa ta ti jeche! Ti manchucuc jech oy ti mantale, mu laj jna' c'usi ti mulile. Ti manchucuc laj yalbun ti mu xavu'uninbe ti c'usi oy yu'un ti yan ti xie, mu laj jna' ti ja' mulil ti jech ta xcu'uninbe ti c'usi oy yu'un ti yan jechuque.
8 Ta sventa ti mantale, más to yac'be yipal ti mulil ta jtojol ti ep ta tos ti c'usiuc no'ox ta xal ti co'ntone. Ti manchucuc laj ca'i ti mantale, mu xca'i ti oy ti jmule.
9 C'alal mu'yuc ca'ioj to ox ti mantale, laj ca'i ti lec oyune, ch'abal ti jmule. Pero c'alal laj ca'i ti mantale, ja' to laj quil ti oy jmul ti ta xicham yu'une.
10 Ac'o mi ja' j'ac'-lequilal ti mantale, pero ti vu'une mu jechuc laj jta yu'un ti mantale. Ja' no'ox laj jta ti ta xicham yu'une.
11 Yu'un ti mulile laj stunes ti mantale. Jech o xal laj slo'laun co'nton ti mulile. Ta scoj ti mulil ti laj yac'bun jna' ti mantale, laj jta ti ch'ayel ta xibat yu'une.
12 Ti mantale, ch'ul mantal ono'ox, yan yutsil, lec.
13 Ti jech ch'ul mantale, ¿mi ja' ta scoj ti ta xiyic'un batel ta lajebale? ¡Bu xata ti ja' ch'ayel ta xibat yu'une! Ti jech ch'ayel ta xibate, ja' ta scoj ti mulile. Ja' jech laj quil c'u s'elan stalel

ti mulile. Laj quil c'u s'elan ti mulile ta sventa
ti mantal ti yan yutsile. Ja' jech ti mantale laj
svinajesbun ti toj chopol ti mulile.
14 Ti mantale, jna'tic lec ti ch'ul mantale, ja'
yu'un ti Diose. ¡C'u stu un! laj xa jchon jba ta
mosovinel yu'un ti mulile.
15 Mu xca'i jba ti c'u j'elane. Yu'un ma'uc ta
jpas ti bu ta jc'ane. Yu'un ja' chba jpas ti bu
jcrontainoje.
16 Pero mi ja' chba jpas ti c'usi mu jc'an jpase,
ta jna' ti lec ti mantale.
17 Mo'cun ti jech ta jpas taje. Ja' ta spas ti mulil
ti jech oy ta jtojole.
18 Ti jtalel ti oy ta jtojole, jna' lec ti mu'yuc c'usi
lec ta spase. Manchuc mi oy ta co'nton ta jpas ca'i
ti leque, pero mu xu' cu'un spasel.
19 Ma'uc ta jpas ti c'usi lec ta jc'ane. Yu'un ja'
no'ox ta jpas ti c'usi chopole, ti mu jc'ane.
20 Ti mi ja' ta jpas ti c'usi mu jc'ane, ma'uc xa
vu'un ta jpas. Ja' ta spas ti mulil ti jech oy ta
jtojole.
21 Jech ta xc'ot ta spasel chquil. C'alal ta jc'an
ta jpas ca'i ti leque, ja' no'ox ta jta ta spasel ti
chopole.
22 Ti ta yut co'ntone, lec ta xca'i smantal ti
Diose.
23 Pero ta xquil ti oy c'usi ta smacbun ta be ti
snopobil cu'une. Ja' ti yip ti mulil ti oy ta jtojol ti
chuculun yu'une.
24 Toj abol jba. ¿Buch'u ta xiscoltaun ti jech
j'elane, ti ja' no'ox ta xiyic'un batel ta lajebale?
25 Ja' no'ox stuc ti Diose ta sventa ti Cajvaltic
Jesucristoe. Coliyal ti Diose. Ta xca'i ti ac'o

jpasbe smantal ti Diose. ¡C'u stu un! ti jtalele mosovinbilun yu'un ti mulile.

8

Ti cuxlejal ta sventa ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose

1 Avi tana un, mu'yuc xa chba stoj smulic ti buch'utic oyic xa ta stojol ti Jesucristoe.

2 Yu'un ti Ch'ul Espíritu ti ta xac'botic ach' jcuxlejaltic ta sventa ti jech oyotic ta stojol ti Jesucristoe, laj scoltaotic loq'uel ta stojol yip ti mulile ti ja' sventa lajebale.

3 Ti jech mu'yuc c'usi xu' ta spas ti mantale, ja' ti mu xu' cu'untic xch'unele, ja' laj spas ti Diose. Yu'un co'ol s'elan cristiano laj stacbotic talel ti Snich'one sventa stojol ti jmultique. Co'ol s'elan jsa'mulil itacat talel, yo' jech ta xtub ti mulil ta sventa ti laj yich' ti sbec'tale.

4 Ja' jech laj spas ti Diose, yo' jech ti vo'otique xu' ta jch'untic ti c'u s'elan ta xal ti mantale. Ja' ti mu'yuc xa ta jpastic ti c'usi ta sc'an ti jtaleltique. Ja' ti ta jpastic ti c'usi ta sc'an ti Ch'ul Espíritue.

5 Ti buch'utic staoj yav ta spasic ti c'u s'elan ti stalele, stalel no'ox stuquic ti c'u s'elan xvulvun ti yo'ntonique. Yan ti buch'utic ta spasic ti c'u s'elan stalel ti Ch'ul Espíritue, ja' ta snopilanic c'u s'elan ta sc'an ti Ch'ul Espíritue.

6 Ti mi staoj yav ta jnopilantic ti jtalel jtuctique, ta xic'van batel ta lajebal. Pero ti mi staoj yav ta jnopilantic ti c'usi ta x'ayan talel ta stojol ti Diose, ta xiyic'otic batel ta cuxlejal, ta jta jun co'ntontic.

7 Ti buch'utic ta stalel stuc ta snopilan ti c'usi
ta spasique, ta xc'otic ta yajcronta ti Diose. Yu'un
mu sc'anic, mu xtojobic ta xch'unel ti smantale.
8 Jech o xal un, ti buch'utic sujoj sbaic ta
spasolanic ti stalel stuquique, mu xmuyubaj
yo'nton ti Dios yu'unique.
9 Ti mi nacal ta atojolic ti Ch'ul Espíritu yu'un
ti Diose, mu xa ta xapasic ti c'usi ta sc'an ti
atalelique. Ja' ta xapasic ti c'usi ta sc'an ti Ch'ul
Espíritue. Ti buch'u mu'yuc yich'oj ti Ch'ul
Espíritu yu'un ti Cristoe, ma'uc yu'un ti Cristoe.
10 Ti mi nacal ta avo'ntonic ti Cristoe, cuxu-
loxuc ta sventa laj xa ataic ti lec xa'ilatic yu'un
ti Diose, ac'o mi ta ono'ox xcham ti abec'talic ta
scoj ti mulile.
11 Ti mi nacal ta avo'ntonic ti Ch'ul Espíritu
yu'un ti Buch'u laj xcha'cuxes ti Jesucristoe, ja'
stuc ta xac'boxuc ach' scuxlejal ti abec'talic ti
sna' xchame ta sventa ti jech nacal ta avo'ntonic
ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose.
12 Jech o xal un, Quermanotac, oy c'usi ti tsots
sc'oplal ta jpastique. Pero ma'uc ta sc'an ta
jpastic ti c'usi ta xac' jpastic ti jtaleltique.
13 Ti mi ta xapasic ti c'usi ta sc'an ti atalelique,
ja' no'ox ta xachamic. Pero mi ta sventa ti Ch'ul
Espíritu ta xavac' ta milel ti c'usi ta sc'an ti
atalelique, ta xacuxiic umbi.
14 Scotolic ti buch'utic tojobtasbilic batel yu'un
ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose, ja' snich'nab ti
Diose.
15 Ti Ch'ul Espíritu ti laj avich'ique, ma'uc ta
stic'oxuc ta mosovinel, ti ta xac'boxuc xi'ele. Ti
Ch'ul Espíritu ti laj avich'ique, ja' ta sventa yo'

lac'otic ta snich'nab ti Diose. Ti Ch'ul Espíritu taje, jech ta xcaltic yu'un: “Tot”, xcutic ti Diose.
16 Ti Ch'ul Espíritue ja' stuc ta xac' jna'tic ta co'ntontic ti snich'nabotic xa ti Diose.
17 Ti jech snich'nabotic ti Diose, xu' ta xquich'tic ec ti c'usi yaloj ono'ox ti Dios ti ta xaq'ue. Yu'un co'ol ta xquich'tic ti jlequilaltic schi'uc ti Cristoe ti mi co'ol ta xquich'tic ti jvocoltic schi'uque.

18 C'alal yacalotic ta vocol avi li'e, co'ol s'elan ti mu'yuc laj quich' jvocoltic ti c'alal ta jnoptic ti chba quiltic yutsilal slequilal ti Diose.
19 Scotol ti c'usitic meltsanbil yu'un ti Diose spatoj yo'nton ta smalaic ti c'usi ora ta x'ac'batic yutsilal ti snich'nab ti Diose.
20 Scotol ti c'usitic meltsanbile laj sta svocol, isoc. Pero ma'uc ta scoj stuc ti jech isoque. Yu'un jech i'ayan ta yo'nton ti Diose. Pero oy ono'ox sc'oplal ti ta xcom ta leque.
21 Ti c'usitic laj smeltsan ti Diose ta sta yorail ti ta xpaj ti svocolic ti jech ta xc'a'e, ti jech ta soque. Yu'un ta xich' slequilal ec ti c'alal ta xcolic ti c'alal ta xich'ic yutsilalic slequilalic ti snich'nabtac ti Diose.
22 Scotol ti c'usitic meltsanbile, jna'tic lec ti staoj to yav ti x'ajlajet ta vocol co'ol s'elan jech chac c'u cha'al jun ants ti ta xich' svocol c'alal ta svoq'ues ti yole.
23 Pero ma'uc no'ox ta xich' svocol ti c'usitic meltsanbile. Ja' jechotic ec ta xquich'tic jvocoltic, manchuc mi quich'ojtic ti Ch'ul Espíritu ti ja' sliquebal ti oy c'usi ta xijyac'botic ti Diose. Pero vocol ta jmalatic ta stael batel ti ta xijc'ot ta

bats'i snich'nab ti Diose, yo' jech ta xjeltaj ti
jbec'taltique.
24 Yu'un ti jech jch'unojtic ti ta xijcolotique,
jech o xal ta jmalatic. Pero mi laj xa quiltic ti
c'usi ta jmalatique, paj sc'oplal ti ta to jmalatique.
Yu'un ti buch'u laj xa yil ti c'usi ta smalae, mu xa
c'usi yan ta smala.
25 Pero mi mu to ta xquiltic ti c'usi ta jmala-
tique, ja' yu'un umbi, sjunuluc co'ntontic la'
jmalatic.
26 Ja' jech xtoc ti Ch'ul Espíritue ta scoltaotic,
yu'un mu xijtojobotic c'u s'elan ta stael ta
c'oponel ti Diose. Pero ti Ch'ul Espíritue ja' stuc
ta stic' sba ta sc'oponel ti Dios ta jtojoltic ti c'alal
ta jic' co'ntontique, ti mu stac' a'yeluc c'usi xu'
ta xcaltique.
27 Ti Dios ti yiloj ti co'ntontique ta sna' lec ti
c'usi ta sc'an ti Ch'ul Espíritue. Yu'un ti Ch'ul
Espíritue ja' ta sc'an ti c'usi oy ta yo'nton ti Dios
ta sventa ti yu'untaque.

Jelavam xu' cu'untic ta j'ech'el

28 Jna'tic lec ti c'usiuc no'ox ta xc'ot ta pasele,
ja' ta stic' sba ti Diose sventa slequilalic ti
buch'utic ta sc'anic ti Diose, ti ic'bilic ta spasel
ti c'usi oy ta yo'nton ti Diose.
29 Ti buch'utic vo'ne ojtiquinbilic yu'un ti
Diose, ta sliquebal talel banomil oy sc'oplal ta
xc'otic jech chac c'u cha'al ti Snich'one, yo'
jech ti Snich'one ja' banquilal c'otem ta stojol ti
yermanotaque.
30 Ti buch'utic jech sc'oplalic ta vo'ne yu'un ti
Diose, laj yic' ta stojol. Ti buch'utic laj yic' ta

stojole, ja' laj staic ti lec x'ilatic yu'un ti Diose. Ti
buch'utic laj staic ti lec x'ilatic yu'un ti Diose, ja'
i'ac'batic yutsilal slequilal ti Diose.
31 ¿C'usi ta xcaltic un cha'e? Ti mi jech
sva'anoj sba ti Dios ta jtojoltique, ¿buch'u xu' ta
xismacotic ta be?
32 Ti Diose mu'yuc laj sjalanbotic ti Snich'one.
Ta sjunul yo'nton laj yac' ta milel ta sventa
jcotoltic. Jech o xal un, ¿mi ja' xa mu xijyac'botic
ec scotol ti c'usi ta xac'be ti Snich'one?
33 ¿Buch'u xu' ta sa'bat smul ti buch'u t'ujbil
yu'un ti Diose, ti c'alal laj yal ti Dios ti ch'abal
smule?
34 ¿Buch'u xu' ta xchapanbat smul, ti c'alal
cham xa ti Cristo ta sventae? Ja' jech xtoc
cha'cuxiem xa. Tey xa oy ta sbats'i c'ob ti Diose,
yo' jech ta sc'anbe vocol ti Dios ta jtojoltique.
35 ¿Buch'u xu' ta xisch'acotic loq'uel ta sc'uxul
yo'nton ti Cristoe? ¿Mi ja' xu' yu'un ti vocole,
ti ilbajinele, ti crontainele, ti vi'nale, ti ch'abal
jc'u'tique, ti c'usi xi'bal sbae, ti ta xijchamotique?
36 Staoj yav ta xisc'anotic ti Cristoe jech chac
c'u cha'al ti jc'oplaltic ti ta xal ti ts'ibabil ta sc'op
Diose:
Ta aventa vo'ot ti chapal jc'oplalcutic scotol
c'ac'al ti ta xquich'cutic milele.
Co'ol j'elancutic jech chac c'u cha'al ti chij ti ic'bil
ta xbat ta smilobile,
xi.
37 Manchuc mi ja' jech ti jvocoltique, pero tsalbil
ta xc'ot cu'untic ta sventa ti Buch'u c'ux ta
xiya'iotique.
38 Jech o xal jna' lec ti mu'yuc c'usi xu' ta
xisch'acotic loq'uel ta sc'uxul yo'nton ti Diose. Mi

ja'uc ti ta xijchame, mi ja'uc ti cuxulotic to li'e, mi
ja'uc ti ángeletique, mi ja'uc ti pucujetic ti tsots
xu' yu'une, mi ja'uc ti c'usi ta xc'ot ta jtojoltic
ta ora li'e, mi ja'uc ti c'usi ta to xtale, mu xu'
yu'unic.
39 Mi ja'uc ti c'usi oy ta vinajele, mi ja'uc ti c'usi
li' ta banomile, mi ja'uc jun ta scotol ti c'usi
laj smeltsan ti Diose, ti jech xu' ta xisch'acotic
loq'uel ta sc'uxul yo'nton ti Dios ti laj xa yac' ta
ilel ta sventa ti Cajvaltic Jesucristoe.

9

Ti j'israeletique t'ujbilic yu'un ti Diose

1 Ti jech jch'unoj ti Jesucristoe, ja' yu'un un,
melel ti jc'ope, mu'yuc ta jut. Ac'bil jna' yu'un ti
Ch'ul Espíritue ti melel ti c'usi ta xcale.
2 Mu x'ech yipal ti at o'nton ta xca'ie. Scotol
c'ac'al xtuch'et co'nton.
3 Yu'un jc'anuc ca'i ta jip jba loq'uel ta yoc ta
sc'ob ti Jesucristoe yo' jech ta xibat ta ch'ayel ti
ja'uc ta staic slequilal ti jchi'iltaque.
4 Yu'un ti jchi'iltaque ja'ic snitilultac ti Israele.
Bisbilic ta snich'nab ti Diose. Yan yutsil laj sva'an
sba ti Dios ta stojolic. I'ac'batic ti trateetic yu'un
ti Diose. I'ac'batic smantal ti Moisese. I'ac'batic
ti c'u s'elan ta ich'el ta muc' ti Dios ta sventa
ti temploe. I'albatic yu'un ti Dios ti oy c'usi ta
x'ac'batique.
5 Ja'ic snitilultac ti jmolmuc'totic ta vo'nee. Ta
stojol ti jchi'iltaque tey i'ayan talel ti Cristo ti laj
yich' sbec'tale, ti ja' Dios yu'un scotol ti c'usi oye.
Ich'biluc ta muc' sbatel osil. Jechuc.

6 Ti c'usi yaloj ti Dios ta stojol ti j'israeletique
ic'ot ta pasel. Pero ja' no'ox ic'ot ta pasel ta
stojolic ti buch'utic ja' bats'i snitilul ti Israel ta
melele.
7 Yu'un ti snitilultac ti Abrahame mu scotolicuc
ti ja' snich'nab ta melele. Yu'un ti Diose jech laj
yalbe ti Abrahame: "Ta sventa Isaac ta x'ayan ep
anitilultac", xi.
8 Ati va'i s'elan taje, ja' ta xac' jna'tic ti ma'uc
bats'i snich'nab ti Dios ti jech ta xvoq'uic ta
sventa snitilul no'ox ti Abrahame. Ti buch'utic
bats'i snich'nab ti Diose, ja' no'ox ti buch'utic ti ta
xvoq'uic ta sventa ti jech albilic sc'oplalic yu'un
ti Diose.
9 Yu'un ti Abrahame jech i'albat yu'un ti Diose
ti oy c'usi ta x'acbate: "Ti sc'ac'alil ti nopbil
cu'une ta xital. Jech ti Sarae ta xchi'in yol", xi.

10 Pero ma'uc no'ox jech yepal taje. Ja' jech ti
chib squerem ol ti Rebecae, jun ti stotique, ja' ti
jmolmuc'totic, Isaaque.
11-13 Pero c'alal mu'yuc to ox voq'uemique, ti
c'alal mu'yuc to ya'binojic ta spasel ti leque, ti
chopole, jech i'albat ti Rebeca yu'un ti Diose: "Ti
banquilale ta smosovinat yu'un ti its'inale", xi. Ti
va'i s'elan taje, co'ol schi'uc jech chac c'u cha'al
ts'ibabil ta sc'op Diose: "C'ux laj ca'i ti Jacobe.
Pero laj jbaj ti Esaue", ti xie. Jech com o ti xu' ta
st'uj ti Dios ti c'usi lec ta xile, ti buch'u ta sc'an
ta xiq'ue. Ma'uc ta xac' ta venta ti c'usi ta spas ti
vinique.

14 ¿C'usi ta xcaltic un cha'e? ¿Mi yu'un mu'yuc
stuq'uil yo'nton ti Diose? ¡Bu xata ti mu'yuc tuc'
yo'ntone!

15 Ti Diose yu'un jech laj yalbe ti Moisese: “Ta
jc'uxubin ti buch'u ta jc'an ta jc'uxubine. Ta
jcolta ti buch'u ta jc'an ta jcoltae”, xi.
16 Ti jech ta jtatic c'uxubinel yu'un ti Diose,
ma'uc ta quip jtuctic, ma'uc ta cabtel jtuctic. Ja'
no'ox ta sventa sc'uxul yo'nton ti Diose.
17 Yu'un jech i'albat ti ajvalil yu'un ti Egipto
banomil ti ts'ibabil ta sc'op Diose: “Laj jva'anot
ta ajvalil yo' tey ta xcac' ta ilel ti jmuc'ul jtsatsale,
yo' tey ta xtanij ti jc'oplal ta sjoylej banomile”, xi.
18 Jech o xal ti Diose ta xc'uxubin ti buch'u ta
sc'an ta xc'uxubine. Ja' jech xtoc ta syijubtasbe
yo'nton ti buch'u ta sc'an syijubtasbee.
19 Xu' nan ti jech ta xavalbeicune: “Mi ja' jech
yo'nton ti Dios taje, ¿c'u cha'al ta xac'be ta sba
smul ti cristianoetique? ¿Buch'u xu' smac ta be
ti mi jech snopoj ti Diose?”, ti xachiique.
20 Pero ti vo'ote, ¿buch'uot ya'yel ti ta xat-
sacolan ta c'op ti Diose? Ti patbil bine mu xu' ta
xal ta stojol ti jpasbine: “¿C'u cha'al ti vi s'elan
laj apasune?”, ti xie.
21 Yu'un ti jpasbine oy ta yoc ta sc'ob ti ach'ele
ja' ti c'u s'elan ta sc'an ta spas ti bine. Yu'un
ta juteb no'ox ach'el xu' ta xich' pasel jun bin ti
más jtunele. Ja' jech xtoc xu' ta xloc' jun bin ti
ja' no'ox sventa yav c'a'epe.
22 Ja' no'ox jech ti Dios eque. C'alal ta sc'an
ta xac' ta q'uelel smuc'ul stsatsal ta sventa ti
buch'utic ta xich'ic castigoe, pero laj xa sts'icbe
talel sbolil ti buch'utic ja' xtunic o ti ta xich'ic ti
castigoe.
23 Ja' jech ta smala ora ti Diose, ja' ti oyotic
ono'ox ta yo'nton ti ta xich'otic ta c'uxe, ja' ti jech

ono'ox nopbil jc'oplaltic ta vo'ne ti ta xac'botic ti yutsilal slequilale.
24 Jech o xal ti Diose laj staotic ta iq'uel. Jlomotic ti j'israelotique. Jlom ti jyanlumetique.
25 Yu'un jech ta xal ti ts'ibabil yu'un ti Osease:
Ti buch'utic ma'uc calab jnich'nabe, ja' ta jbis ta calab jnich'nab.
Ti buch'u ma'uc c'uxubinbilic cu'une, ja' ta staic c'uxubinel cu'un.
26 Yu'un oy bu jech i'albatic: "Ti vo'oxuque ma'uc calab jnich'naboxuc", xi sc'oplalic.
Avi tana un, ja' bisbilic ta yalab snich'nab ti cuxul Diose,
xi.
27 Pero sc'oplalic ti j'israeletique, jech laj yal ti Isaíase:
Manchuc mi co'ol s'elanic syi'al nab yepalic snitilultac ti Israele, pero ja' no'ox jun chib ta xcolic.
28 Yu'un ti Cajvaltique xc'ot xc'opoj. Ta ora no'ox ta xchapan ti cristianoetic li' ta sba banomile,
xi.
29 Yu'un jech ono'ox laj yal xtoc ti Isaías ta vo'nee:
Ati Cajvaltic Dios ti scotol xu' yu'une, ati manchucuc laj yictabotic comel ti jnitilultique,
ja' jech ic'ot ta jtojoltic jech chac c'u cha'al ti jteclumetic Sodoma schi'uc Gomorra jechuque,
xi.

Ti j'israeletic ti mu sc'an xch'unic ti lequil ach' c'ope

30 Jech ic'ot ta pasel chcaltic un cha'e. Ti
jyanlumetic ti buch'utic mu'yuc laj yaq'uic persa
ta sa'el yo' lec ta x'ilatic yu'un ti Diose, pero laj
xa staic ta sventa ti ta xch'unic ti Jesucristoe.
31 Yan ti j'israeletic ti laj yaq'uic persa ta sa'el
yo' jech ta staic ti lec x'ilatic yu'un ti Dios ta
sventa ti mantale, pero mu'yuc laj staic. Yu'un
mu'yuc xch'un yu'unic ti mantale.
32 ¿C'u cha'al un? Ja' ti mu'yuc laj yaq'uic
persa ta sa'el ti lec x'ilatic yu'un ti Dios ta sventa
ti ta xch'unic ti Cajvaltique. Ti stuquique ja'
no'ox laj snopic ti ta staic ti lec x'ilatic yu'un ti
Diose ta svetna ti c'usi ta spas ti stuquique. Jech
o xal un, ti stuquique laj sbosi yacanic yu'un ti
jmac-acanil tone.
33 Yu'un jech albil sc'oplal ti ta sc'op Diose:

Vu'un ta jva'an ta jteclum Jerusalén ti jbosej-
acanil ton ti ta sbajesvan ta lume.

Yan ti buch'u ta xch'une, mu'yuc ta sta ti ta
xlo'ilaj ti yo'ntone,

xi.

10

1 Quermanotac, ta sjunul co'nton ta jta ta
c'oponel ti Dios yu'un ti jchi'iltaque, yu'un ta
jc'an ti ac'o colicuque.
2 Ti j'israeletique yac'ojic persa ta yich'el ta
muc' ti Dios yilele. Pero mu xco'olaj schi'uc ti
c'usi oy ta yo'nton ti Diose.
3 Yu'un ti stuquique mu xa'iic smelol ti c'u
s'elan ta spas ti Dios yo' lec ta xil ti cristianoe-
tique. Ja' no'ox ta sa' stuquic c'u s'elan yo' jech

lec ta x'ilatic yu'un ti Diose. Ja' mu xch'unic ti
c'usi lec laj xa spas ti Diose.
4 Yu'un ja' no'ox ta sventa Cristo yo' jech ta
xich' tael ti lec xij'ilat yu'un ti Diose. Ma'uc ta
sventa smantal ti Moisese. Buch'uuc no'ox ti ta
xch'unic ti Cristoe ta staic ti lec x'ilatic yu'un ti
Diose.
5 Yan ti mi ja' no'ox ta jnoptic ti ta jtatic ti lec
xij'ilat yu'un ti Dios ta sventa ti mantale: "Ta
sc'an ch'unel scotol ti mantale yo' jech ta xicuxi",
xi laj sts'iba comel ti Moisese.
6 Ti mi ta jc'antic ti ta jtatic ti lec xij'ilat yu'un
ti Dios ta sventa ti ta jch'untique, jech ta xac'
jna'tic: "Mu xaval ta avo'nton un cha'e: Ta to
sc'an ta xibat ta vinajel yo' chba jsa' talel ti
jcoltaele", ti xachie. Ti jech ta xavale taje, ta
xabaj ti talem xa ti Cristoe.
7 Ja' jech xtoc: "Mu me xaval ta avo'nton: Ta
to sc'an ta xibat ta c'atimbac yo' ta jsa' talel ti
jcoltaele", ti xachie. Ti jech ta xavale, ta xabaj ti
icham icha'cuxi xa ti Cristoe.
8 ¿C'usi ta xac' jna'tic ti jech ta xcalcutique? Ti
lec xij'ilat yu'un ti Dios ta sventa ti ta jch'untic ti
Jesucristoe, mu nomuc oy. Oy ta ave ati'. Oy
ta avo'nton. Ja' ti lequil ach' c'op ti vu'un ta
xcalcutique.
9 Yu'un ti mi ta xloc' ta ave ti ja' Avajval ti
Jesuse, ti mi ta xach'unic ti icha'cuxesat yu'un
Dios ti Jesucristoe, ta xacolic.
10 Ta jtatic ti lec xij'ilat yu'un ti Dios ta sventa
ti ta jch'untic ta sjunul co'ntontique. Ja' jech xtoc
ta xloc' ta quetic ti ja' Cajvaltic ti Jesucristoe yo'
jech ta xijcol.

11 Yu'un jech ts'ibabil ta sc'op Dios: “Scotol ti
buch'u ta spat yo'nton ta stojole, mu xlo'ilaj ti
yo'ntonique”, xi.
12 Manchuc mi j'israeletic, mi jyanlumetic, mu
yanuc ti Cajvaltique. Ja' Ajvalil cu'untic jcotoltic
ti Cajvaltique. Jech o xal buch'uuc no'ox ti
ta sc'anbe vocole, ep ta x'ac'batic ti c'usi ta
sc'anique.
13 Yu'un jech ono'ox ta xal ti ts'ibabil ta sc'op
Diose: “Scotol ti buch'utic ta sc'anbeic vocol ti
Cajvaltique, ja' ta xcolic”, xi.
14 Pero ¿c'usi ta xutic ta sc'anbeic vocol ti mi
mu'yuc to xch'unojic ti Cajvaltique? ¿C'usi xut
ta xch'unic ti mi mu'yuc ya'binojic sc'oplal ti
Cajvaltique? ¿C'usi xut ta xa'ibeic sc'oplal ti
Cajvaltique ti mi mu'yuc buch'u ta xbat yale?
15 ¿C'usi xut ta xalic ti lequil ach' c'ope ti mi
mu'yuc buch'u ta xtacatic batele? Yu'un jech
ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose: “Toj yan no'ox
yutsil scotolic ti buch'utic ta xalic ti lequil ach'
c'op ti ja' ta xac' jun co'ntontique”, xi.
16 ¡C'u stu un! Mu scotolicuc ta xich'ic ta muc'
ti lequil ach' c'op ti ja' colebale. Ja' co'ol s'elan
jech chac c'u cha'al ta xal ti Isaíase: “Cajval, mu
sc'an xch'unic ti ac'ope”, xi.
17 Jech o xal un, ti jech ta jch'untique, ja' to ti
mi ta xca'itique. Ti c'usi ta xca'itique, ja' ti lequil
ach' c'op yu'un ti Cristoe.
18 Pero jech ta jac' xtoc. ¿Mi yu'un mu'yuc laj
ya'iic ti lequil ach' c'op ti jchi'iltaque? Laj ya'iic.
Yu'un jech ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose:
Sc'opojelic ti j'alc'opetique vinaj ta sjoylej
banomil.

Sc'opic ti j'alc'opetique ic'ot ta sbejel banomil ti
bu tanijemic ti jchi'iltaque,
xi.
19 Yan to velta ta jac'be jba xtoc. ¿Mi yu'un
mu'yuc laj stuc'ulanic ti j'israeletic ti ta xic'
jyanlumetic ti Diose? Laj ya'iic. Yu'un jech
ono'ox laj yal ti Moisese:
It'ix ta xava'iic ti c'alal ta xavilic ti ta xquic' ta
jtojol ti jyanlumetic ti ma'uc t'ujbil cu'une.
Ta xa'ilinic yu'un ti c'alal ta xquic' ta jtojol ti
jyanlumetic ti mu'yuc yich'ojicun ta muc'
ta vo'nee,
xi ti Diose, xi.
20 Ts'acal to jech laj yal ti Isaías xtoque:
Ti buch'utic mu'yuc laj sa'icune, laj staicun.
Ti buch'u mu laj sjaq'uicune, laj cac' jba iluc ta
stojolic,
xi ti Diose, xi.
21 Pero sc'oplal xtoc ti j'israeletique jech laj yal ti
Isaíase: “Scotol c'ac'al laj quic' ta jtojol ti jtoyoba
cristianoetique”, xi ti Diose, xi.

11

Ti jlom j'israeletic ti laj staic ti coltaele

1 Ta jac' ca'i xtoc. Ti Diose, ¿mi laj sjip o
ti yalab snich'nabe, ja' ti j'israeletique? ¡Bu
xata! Yu'un ti vu'une j'israelun ec. Snitilulun
ti Abrahame. Li'ayan talel ta jun ta slajchebal
snich'on ti Israele, ja' ti Benjamine.
2 Yu'un vo'ne xa ono'ox ti Diose sbisoj talel ta
yalab snich'nab ti j'israeletique. Mu'yuc sjipoj.
Avi tana li'e, xana'ic lec c'usi laj yal c'alal laj

sc'opon Dios ti j'alc'op Elíase. Jech laj yalbe smul
ti j'israeletique:
3 “Cajval, laj xa smilic ti avaj'alc'optaque. Laj
xa slilinic ti altaretic avu'une. Jtuc xa no'ox
licom. Ja' jech xtoc ta xismilicun ya'iic ec”, xut ti
Diose.
4 Pero ti Diose jech laj stac': “Laj xa jt'uj vucmil
(7000) j'israeletic ti mu'yuc laj squejan sbaic ta
stojol ti meltsanbil riox Baale”, xi.
5 Ja' jech tana li'e, oy to jayibuc scomelal ti
j'israeletic ti ta xch'unic ti Cajvaltique ta sventa
ti t'ujbilic ta sc'uxul yo'nton ti Diose.
6 Ti mi ta sventa sc'uxul yo'nton ti Dios ti
jech t'ujbilique, ja' yu'un umbi, mu xa ja'uc ta
sventa ti c'usitic ta spas ti stuquique. Yan ti
yu'unuc ta sventauc ti c'usi ta spas stuquic yo'
jech t'ujbilique, ma'uc xa sc'uxul yo'nton Dios
umbi.
7 ¿C'uxi un cha'e? Ti c'usi laj sa'ic ti
j'israeletique mu'yuc laj staic. Pero ti buch'utic
t'ujbilic yu'un ti Diose laj staic ti lec x'ilatic
yu'une. Ja'uc ti yane iyijubtasbat yo'ntonic.
8 Yu'un jech ono'ox ts'ibabil sc'oplalic ta
sc'op Diose: “Ch'aybat sch'ulelic yu'un ti Diose.
I'ac'bat satic, mu xilic. I'ac'bat schiquinic, mu
xa'iic. Jech staoj yav avi li' tanae”, xi.
9 Ja' jech laj yal xtoc ti Davide:
Ati jech ta smalq'uin sbaic leque, ac'o joybijuc ta
spets'alic,
ta schucobbailic, yo' jech ta sbosi yacanic, yo' ta
x'ac'batic castigo.
10 Ac'o joybijuc ta ma'sat yo' jech mu xilic.
Vujq'uijuc o ti spat ta j'ech'ele,

xi.

Scolebalic ti jyanlumetique

11 Ta jac' ca'i xtoc. Ti jech laj sbosi yacanic
ti j'israeletique, ¿mi yalic o ta lum? ¡Bu xata
ti jech yalic o ta lume! C'alal jech laj sbajic
slequilalic ti j'israeletique, laj staic coltael yu'un
Dios ti jyanlumetique, yo' jech ti j'israeletique
ta xlic sco'oltas yo'ntonic jech chac c'u cha'al ti
jyanlumetique.
12 Ti mi ja' jech laj staic coltael yu'un Dios ti
jyanlumetic ti oy ta sjoylej banomile ja' ta scoj
ti j'israeletic ti jech laj sbosi ti yacanique, jech
o xal umbi, ja' to jun yutsil ta xc'ot ta jtojol
jcotoltic ti c'alal ti j'israeletic ta xlic xcha'ac' sbaic
ta ventainel yu'un ti Diose.

13 Pero oy c'usi ta jc'an ta xcalboxuc ava'iic
ti vo'oxuc jyanlumoxuque. Ta sventa ti jech
tacbilun yu'un ti Dios ta atojolique, ja' yu'un un,
tsots sc'oplal ta xca'i ti cabtel ti laj yac'bune.
14 Ta jc'an ca'i ti ac'o sco'oltas yo'ntonic ti
jchi'iltaque, yo' jech ta staic ti coltaele jech chac
c'u cha'al ataojique.
15 Ti jech ch'acbilic icomic yu'un Dios ti
jchi'iltaque, jech o xal scotol ti cristianoetic ta
sjoylej banomile laj staic ti lec ta xil sbaic schi'uc
ti Diose. Pero c'alal ti jchi'iltac ta x'ic'atic yu'un
ti Dios yan veltae, ta staic scuxlejalic ti buch'utic
chamemique.

16 Yu'un ti ba'yel snich'nab ti Diose co'ol s'elan
jbej ch'ul pan ti lec ta xil ti Diose. Jech o xal un,
lec ta xil ti scomelal ti c'u yepal co'ol s'elan ti

vots'bil jarinae. Mi ch'ul ibel te' ta xile, ja' jech xtoc ti sc'obtaque lec ta xil.

17 Oy jlom jchi'iltac ti co'ol s'elan sbats'i c'obtac ti olivo te'e, laj yich' setel loq'uel. Ti bu icom ti setbenale, ja' tey laj avich' ts'aquel ti vo'oxuc jyanlumoxuque, ti co'ol a'elanic jech chac c'u cha'al ti te'tical olivoe. Ja' yu'un un, oy acuxlejalic ta sventa ti yibel ti bats'i olivo te'e.
18 Pero mu xanop ti más lec oyoxuque, ti ja' mu sta ti sbats'i c'obtac ti laj yich' setele. Yan ti mi jech ta xanopique, vuleso me ta avo'ntonic ti ma'uc avic'ojic ti yibele. Ja' yic'ojoxuc ti yibele.

19 Xu' nan jech ta xavalic: “Pero laj yich' bojel ti sc'obtaque yo' tey laj quich' ts'aquel ta olivo te'e”, ti xachiique.
20 Melel, jech xaval ava'uc. Laj yich' setel loq'uel ta scoj ti mu'yuc laj xch'unic ti coltael yu'un ti Diose. Tey laj avich'ic ts'aquel ochel ta sventa ti ach'unojic ti ta xacolique. Jech o xal un, bijanic me. Mu me xatoy abaic.
21 Yu'un ti Diose mi mu'yuc laj yac'be perdón ti sbats'i c'obtaque, ja' jech ti vo'oxuque mu xa'ac'batic perdón ti mi ta xatoy abaique.
22 Q'uel avilic, toj lec ti Diose. Pero ja' jech xtoc jbel xc'opoj. Ti buch'utic laj sbajic ti slequilalique jbel sc'oplal laj yac'be castigo. Pero lec yo'nton ta atojolic. Yan ti mi mu xach'unic ti c'uxubinel yu'un ti Diose, ta xavich'ic setel loq'uel.
23 Pero ti j'israeletique ti mi ta xlic xch'unic ti Diose, ja' jech xtoc umbi, ta xlic yich'ic ts'aquel ta ach'. Yu'un oy smuc'ul stsatsal ti Dios ti xu' ta sts'aque.

24 Ti vo'oxuque, ma'uc j'israeloxuc, co'ol
a'elanic colemal olivo te' labojatic talel. Laj
avich'ic ts'aquel ochel ta bats'i olivo te'. Jech
o xal umbi, ti j'israeletique más ta ora no'ox ta
sts'acatic ochel ta ach' yu'un ti Diose. Ja' ti ja'
ono'ox sbats'i c'obtac ti bats'i olivoe.

Ta sta yorail ti ta staic scolelic ti j'israeletique

25 Quermanotac, ta jc'an ta xcalboxuc ava'iic ti
c'usi snopoj ta spas ti Dios ti mucul to oxe, yo'
jech mu xabis abaic ta bijoxuc. Ti j'israeletique
oy bu iyijub ti yo'ntonique. Pero mu jechuc ta
xcom o. Ja' to ti mi ta xc'ot ta sts'aquiel ti c'u
yepal ta staic coltael ti jyanlumetique.
26 C'alal jech ta xc'ot ta pasele, scotol ti
j'israeletique ta staic scolelique jech chac c'u
cha'al ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose:
Ti Jpojvaneje ta xlic talel ta Sión.
Ta stubbe smulic ti j'israeletique.
27 Ja' jech ti jtrate schi'uquique c'alal ta jch'aybe
ti smulique,
xi ti Diose.
28 Ti jech laj sbajic ti lequil ach' c'op ti
j'israeletique, jech o xal ti Diose laj syanijes
yo'nton ta stojolic, yo' jech ti vo'oxuc jyanlumox-
uque ta xataic ti coltael yu'un ti Diose. Pero ti
stuquique staoj yav ti jech c'uxubinbilic yu'un ti
Diose. Yu'un t'ujbilic ti smolmuc'totic ta vo'nee.
29 Ti c'usi ta xac' ti Diose, mu spoj sutel. Mi
ja'uc ta xcha'na' ti jech ic'vaneme.
30 Ti vo'oxuc jyanlumoxuque ta vo'ne mu
xac'an xavich'ic ta muc' ti Diose. Avi tana un,
laj ataic ti c'uxubinel yu'un ti Diose ta sventa ti
j'israeletic ti jech laj sbajic ti c'uxubinele.

31 Manchuc mi laj sbajic c'uxubinel ti
j'israeletique, pero oy bu ta sta sc'ac'alil ti ta
staic ti c'uxubinel yu'un ti Diose jech chac c'u
cha'al laj ataic ti vo'oxuque.
32 Laj yilotic jcotoltic ti Diose ti co'ol mu
xquich'tic ta muq'ue, yo' jech ta jtatic c'uxubinel
jcotoltic.
33 Bats'i mu albajuc yutsil ti Diose. Mu stac' alel
ti sbijile, ti c'usi ta snope. Mu'yuc buch'u xu' ta
xal ti c'usi snopoj ti Diose. Mu jna'tic ti bu c'alal
oy ti snopobil yu'une.
34 Yu'un jech ta xal ti ts'ibabil ta sc'ope:
¿Buch'u junucal ti cristianoetic ti laj xa ya'i ti
c'usi ta snop ta yo'nton ti Diose?
¿Buch'u laj sbijubtas?
35 ¿Buch'u oy c'usi laj xa yac'be ba'yel ti Cajval-
tique yo' jech ta sutesbat sq'uexol ti c'usi
laj xa yaq'ue?
xi.
36 Yu'un scotol ti c'usitic oye ta xlic talel ta stojol
ti Diose. Ja' pasbilic yu'un, yo' xtun yu'un.
Ich'biluc o ta muc' sbatel osil ti Diose. Jechuc.

12

Scuxlejalic ti jch'unolajeletic ti t'ujbilic yu'un ti Diose

1 Jech o xal un, Quermanotac, ta sventa sc'uxul
yo'nton ti Diose, ta jc'anboxuc vocol. Cuxul ac'o
abaic ta tunel yu'un ti Diose jech chac c'u cha'al
ti animal ti laj yich' ac'bel sventa smoton ti Diose,
ti t'ujbile, ti lec ta xile. Ja' jech ta ich'el ta muc'
ti Diose.

2 Mu xa jechuc xanopic jech chac c'u cha'al ta
snopic ti cristianoetic ti li' ta sba banomile. Ja' lec
jeluc ti snopobil avu'unique, yo' jech ta x'ach'ub
scotol ti acuxlejalique. Ti mi jech ta xapasique,
tey ta xlic ava'iic ti c'usi oy ta yo'nton ti Diose,
ja' ti c'usi leque, ja' ti c'usi xmuyubaj yo'nton
yu'une, ja' ti tuc' ta xile.

3 Ti jech ac'bil cabtel ta sc'uxul yo'nton ti Diose,
jech ta xcalboxuc ava'iic acotolic. Mu me cajaluc
xava'i abaic ti c'usi ta xanopique. Jujunoxuc
lequil nopic ti c'u yepal laj scoltaoxuc ti Dios ta
xch'unele.

4 Yu'un ti jbec'taltique, jun no'ox. Pero ep ta
tos ti yabtelique. Pero mu junuc no'ox ti yabtelic
ti bu xtunique.

5 Ja' jech ti vo'otique. Manchuc mi toj epotic,
pero junotic ti jech oyotic ta stojol ti Cristoe. Jun
tsobolotic jcotoltic jech chac c'u cha'al ti sjunul
jbec'taltique.

6 Jujutos laj yac'botic jbijiltic ti Dios ta jujun
tale, ja' ti c'u s'elan i'ayan ta yo'nton ti laj yaq'ue.
Jech o xal un, tojobcutic ta stunesel ti jbijiltique.
Ti mi ja' laj yac' jbijiltic ti Dios ta yalel ti c'usi ta
xac' ta na'ele, la' me caltic ti c'u yepal coltabilotic
ta xch'unele.

7 Ti mi ja' laj yac' jbijiltic yo' jech ta xitun yu'un
ti yane, la' me jpastic ta sjunul co'ntontic. Mi
ja' sbijil i'ac'bat ti ta xchanubtasvane, ac'o me
yabtelan o ti jech ta xchanubtasvane.

8 Mi ja' sbijil i'ac'bat ti ta stsatsubtasbe
yo'ntonic ti yane, ac'o me yabtelan o. Mi ja' sbijil
i'ac'bat ti oy c'usi ta xaq'ue, mu me snop ti ta
xq'uextabat sutel ti jech ta xaq'ue. Mi ja' sbijil

i'ac'bat ti ta tojobtasvane, bijuc ti c'u s'elan ta xtojobtasvane. Mi ja' sbijil i'ac'bat ta scoltael ti buch'u abol sbaique, muyubajuc ta spasel.

Jech ta sc'an ta spasic ti jch'unolajeletique

9 Ta melel c'ux me xava'i abaic ta jujun tal. Crontaino ti c'usi chopole. Ja' ac'bo yipal ta spasel ti leque.

10 Ta yutsiluc avo'ntonic, c'ano abaic ta jujun tal ti jech avermano xa abaique. Co'oluc xavil abaic. Ich'o abaic ta muc' ta jujun tal.

11 Aq'uic persa mu xach'ajubic. Ta sjunuluc avo'ntonic tunanic yu'un ti Cajvaltique.

12 Junuc avo'ntonic cuxianic. Muyubajanic, yu'un apatoj avo'ntonic ti oy c'usi ta xataique. Oyuc me smuc'ul avo'ntonic c'alal ta xavich' avocolique. Mu me xavicta abaic ta sc'oponel ti Diose.

13 Coltaic me ti jch'unolajeletic ti oy c'usi ta xtun yu'unique. Ich'o me ta muc' ti buch'u ta xasvu'lanique.

14 Mu xaval ti ac'o chamuc ti buch'u ta xayil-bajinique. C'anbeic slequilal Dios ta stojolic.

15 Muyubajanic schi'uc ti buch'u xmuyubajic xae. Oc'anic schi'uc ti buch'u ta x'oq'uique.

16 Junuc avo'ntonic cuxianic acotolic. Ma'uc me ti toyobbaoxuque. Co'ol me xavil abaic schi'uc ti buch'utic abol sbaique. Mu me xanopic ti toj bijoxuque.

17 Mu me ta chopoluc xapacbe sutel ti buch'u chopol ta spasboxuque. Aq'uic persa ta spasel ti lec ta stojol scotolique.

18 Aq'uic persa ti bu xa c'alal xu' avu'unique
yo' jech jun avo'ntonic schi'uc ti yane.
19 Quermanotac, mu me xapaquic sutel atuquic
ti c'usi chopol ta spasboxuque. Ac'beic xchapan
stuc ti Diose. Ja' ac'o yac' castigo stuc. Yu'un jech
ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose: “Vu'un jventainoj
ta xcac'be castigo. Vu'un ta xcac'be stojol”, xi ti
Cajvaltique.
20 Ja' jech ta xal xtoc: “Mi ta xvi'naj ti
avajcrontae, ac'bo sve'el. Mi ta xa'i taqui ti'ile,
ac'bo vo' yuch'. Yu'un ti mi jech ta xapasic taje,
tey ta stsajub sat ta q'uexlal”, xi.
21 Mu xavac' abaic ta tsalel yu'un ti chopole.
Ja' lec tsalic ti chopol ta sventa ti c'usi lec ta
xapasique.

13

1 Acotolicuc ch'unbeic smantal ti ajvaliletic
yu'un ti gobiernoe. Yu'un jech ta sc'an Dios ti
oy ajvaliletique. Ti jech oy ti ajvaliletic li' ta sba
banomile, ja' nopbil yu'un ti Diose.
2 Jech o xal un, ti buch'utic ti ta stoy sbaic ta
stojol ti ajvaliletique, ta scrontainic ti jech nopbil
yu'un ti Diose. Ti buch'utic jech ta stoy sbaic taje,
jech o xal ta sta smulic. Ta x'ac'batic castigo.
3 Yu'un ti ajvaliletique ma'uc ta xac'be xi'el ti
buch'u lec ta spasique. Ja' no'ox ta xac'be xi'el
ti buch'u chopol ta spasique. Mi ta xac'anic ti
mu xa'ac'bat xi'el yu'un ti ajvaliletique, lec xapas
abaic. Jech ti ajvaliletique tey ta stuc'ulanic lec
ti c'u a'elanique.
4 Yu'un ti ajvaliletique ja' yajtuneltac ti Diose,
yo' jech lec oyoxuc. Pero mi chopol ta xapas

abaique, jech o xal ta xaxi'ic ta stojolic. Yu'un mu ta jeche'uc no'ox ti oy ta yoc ta sc'ob ti xu' ta xac'boxuc ti castigoe. Yu'un ja' yajtuneltac ti Diose, yo' jech ta xac'be yich' castigo ti buch'u chopol ta spasique.

5 Ja' yu'un un, tsots sc'oplal ch'unbeic smantal ti ajvaliletique. Pero ma'uc no'ox ti ta xapoj abaic yu'un ti castigoe. Yu'un xana'ic lec ti jech sc'an pasele.

6 Jech o xal un, ti vo'oxuque ja' razon ta xatojic ti patane. Yu'un ti ajvaliletique ja' yajtuneltac ti Diose ti jech yich'oj ti yabtelique.

7 Ich'o ta muc' ti c'u s'elan yabtel jujuchope. Tojic me ti patan ti ta sc'anboxuque. Tojic me ti sloc' ti ta sc'anboxuque. Ich'ic ta muc' ti buch'u ich'bil ta muq'ue. Ti buch'u lec x'ilate lec me xavilic ec.

8 Ch'abalucuc me avilic ta stojol yan. Ja'uc no'ox me avilic ti c'ux ta xava'i abaic ta jujun tale. Yu'un ti buch'u ta xc'uxubin ti schi'ile, laj xa spas scotol ti c'u s'elan ta xal ti mantale.

9 Yu'un ti mantale jech ta xal: “Mu xamulivajic. Mu xamilvanic. Mu xa'elc'ajic. Mu xajutbeic c'op yan. Mu xavu'uninbe ti c'usi oy yu'un yan”, xi. Ti mantal taje schi'uc scotol ti yan mantale, ta xc'ot ta pasel avu'unic ti mi ta xapasic ti jbel no'ox mantal ti ta xale: “C'uxubino achi'iltac jech chac c'u cha'al ti ta xac'uxubin aba atuque”, xi.

10 Ti buch'u oy sc'uxul yo'ntone, mu soques ti schi'ile. Ti jech oy sc'uxul ti o'ntonale, ta xc'ot ta pasel scotol ti mantale.

11 Ati va'i s'elan laj jbijubtasoxuque, tuc'ulanic me ti c'u s'elan cuxuloxuc li' ta banomile. Na'ic

me ti ja' xa yorail ti ta xavic' asatique. Yu'un
po'ot xa sta yorail ti colebale. Yan ti c'alal laj
jch'untic talele, jal to sc'an.
12 Po'ot xa x'ech' ti ac'obale. Ta xa sacub talel
ti osile. Jech o xal un, ictaic ta spasel ti c'usitic
sventa ic'al osile. Lapic ti amacobbailic ta spasel
ti sventa saquil osile jech chac c'u cha'al jun
soldado ti ta slap ti smacobbaile.
13 Oyuc me jtuq'uiltic jech chac c'u cha'al ti
buch'u ta xanav ta c'ac'altique. Ma'uc no'ox me
jtamojtic ti yacubele, ti xvochvunet ta ve'el uch'
vo' ta spasel q'uine, ti mulivajele, ti c'usi chopol
ta q'uelele, ti c'opetique, ti it'ix o'ntonale.
14 Ja' lec, ac'o amaquinic o ti Cajvaltic Jesu-
cristo stuque. Mu me staojuc yav c'upil xava'i
ta spasel ti c'usi ta sc'an ti atalelique.

14

Mu xalo'ilta ti avermanoe

1 Mi oy buch'u junuc ti mu'yuc to yip ti
yo'ntone, ich'o ta muc'. Mu xavul abaic schi'uc
ti c'usi vocol ta a'yiele.
2 Ta xcaltic no'ox jech chac c'u cha'al li'e. Oy
jlom jchunolajeletic ti xch'unojic ti xu' ta slajesic
scotol ti c'usi ta staique. Pero oy jlom ti xchibet
yo'ntonique. Jech o xal un, uni itaj no'ox ta
slajesic.
3 Ti buch'u ta slajes scotole, mu xu' sbaj ti
buch'u ti t'ujbil ti sve'el ti ta slajese. Ja' jech xtoc
ti buch'u t'ujbil ti sve'el ta slajese, mu me slaban
xtoc ti buch'u ta slajes scotole. Yu'un co'ol ic'bilic
yu'un ti Diose.

4 ¿Buch'uot ya'yel ta xana'lebe ti yaj'abtel
yane? Mi lec ta xbat yu'un, mi chopol ta xbat
yu'un, ja' sventa ti yajvale. Pero ta xcom ta lec.
Yu'un ti Cajvaltique oy smuc'ul stsatsal yo' jech
ta xcom ta lec yu'un.

5 Ta xcaltic no'ox jech chac c'u cha'al li'e. Oy
jlom jch'unolajeletic ti oy bu jun c'ac'al ti tsots
sc'oplal ta xa'iique. Oy yan jch'unolajeletic ti
co'ol no'ox s'elan ta xa'iic scotol ti c'ac'ale. Ja'
lec, la' jnoptic lec ta co'ntontic ta jujun tal ti c'usi
sc'an pasele.
6 Ti buch'u ta xchabi ti jun c'ac'ale, ja' ta spasic
jech, yo' ta xac' ta ich'el ta muc' ti Cajvaltique.
Ti buch'u mu xchabi ti jun c'ac'ale, ja' ta spasic
jech, yo' ta xac' ta ich'el ta muc' ti Cajvaltic ti
jech mu xchabie. Ja' jech xtoc ti buch'u ta slajes
scotole, ja' ta spasic jech, yo' ta xac' ta ich'el ta
muc' ti Cajvaltique. Yu'un ta xalbe vocol ti Diose.
Ja' jech xtoc ti buch'u t'ujbil ti sve'el ta slajese,
ja' ta spasic jech, yo' ta xac' ta ich'el ta muc' ti
Cajvaltique. Ja' jech xtoc ta xalbe vocol ti Diose.

7 Yu'un mu'yuc buch'u junucal sventainoj sba
stuc ti li' cuxul ta sba banomile. Mi ja'uc
sventainoj sba stuc ti jech ta xchame.
8 Ti jech cuxulotique, cuxulotic yo' jech ta xitun
yu'un ti Cajvaltique. Ti jech ta xijchamotique,
ta xijcham yo' jech ta xitun yu'un ti Cajval-
tique. Jech o xal un, manchuc mi cuxulotic, mi
chamemotic, yu'unotic o ti Cajvaltique.
9 Yu'un ti Cristoe icham. Ja' jech xtoc icha'cuxi,
yo' jech ta xc'ot ta Ajvalil yu'un scotol ti buch'utic
chamemic xae schi'uc ti buch'utic cuxulic toe.

10 Pero ti vo'ote, ¿c'u cha'al ta xalo'ilta, c'u
cha'al ta xabaj ti avermanoe? Yu'un jcotoltic ta
xc'ot jva'an jbatic ta stojol ti Cristoe, yo' jech ta
xischapanotic.
11 Yu'un jech ta xal ti Dios ti ts'ibabil ta sc'ope:
Ti jech cuxulune, scotolic ta squejan sbaic ta
jtojol.
Scotol jamal ta xalic ti Diosune,
xi.
12 Jech o xal un, jujunotic ta xcac'tic cuenta ta
stojol ti Diose.

Mu me xayanijesbe yo'nton ti avermanoe

13 Jech o xal un, mu xa me jlo'ilta jbatic. Ja' lec
ti la' jtuc'ulan jbatique, yo' jech mu jyanijesbetic
yo'nton, yo' jech mu sta smul cu'untic ti quer-
manotique.
14 Ti jech jch'unoj ti Cajvaltique, jna' lec ti
ma'uc mulil ti ta jlajes ti c'usiuc no'ox ve'lile.
Pero mi oy buch'u ta snop ti ja' mulil ta xa'i ti
c'usi ta slajese, melel, jech ono'ox ta sta smul ti
mi ta slajese.
15 Ti mi ta xayanijesbe sjol yo'nton ti avermano
yu'un ti c'usi ta xalajese, mu'yuc xa ti sc'uxul
avo'ntone. Mu me xavac' ta ch'ayel ti querman-
otic yu'un ti c'usiuc no'ox ta xalajese c'alal icham
ti Cristo ta sventae.
16 Mu xavaq'uic ta chopol c'optael ti c'usi lec
ach'unojique.
17 Yu'un ti ventainel yu'un ti Diose ma'uc
tsots sc'oplal ti c'usi ta jlajestique, ti c'usi
ta xcuch'tique. Ti tsots sc'oplale, ja' ti tuc'

co'ntontique, ti jun co'ntontique, ti xijmuyubaj
ta sventa ti Ch'ul Espíritue.
18 Ti buch'u jech yac'oj sba ta tunel yu'un ti
Cristoe, lec x'ilat yu'un ti Diose. Ja' jech xtoc lec
ta x'ilat yu'un ti cristianoetique.
19 Jech o xal un, cac'tic persa ta sa'el batel ti
bu ta xac' jun co'ntontique, yo' jech xu' ta jcolta
jbatic ta jujun tal ta xch'unel ti Cajvaltique.
20 Mu xasoquesbe yabtel ti Dios ta scoj ti
c'usi xu' ta xalajese. Scotol ti ve'lile lec ono'ox.
Mu'yuc c'usi chopol. Pero ti bu chopole, ja' ti ta
xalajes ti bu xu' ti ta sta o smul avu'un ti yane.
21 Lec ti mu jlajestic ti beq'uete, ti mu xcuch'tic
ti vinoe, ti mu ta jpastic ti c'usi yane, yo' jech
mu xyanij yo'nton ti avermanoe, yo' jech mu sta
smul, yo' jech mu xchibaj yo'nton ti c'u s'elan
xch'unoje.
22 Ti c'u s'elan ach'unoje, avu'unuc atuc ta
stojol ti Diose. Toj yan no'ox yutsil ti buch'u mu
x'ac'bat sna' ta yo'nton ti ja' smul ti c'usi ta spase.
23 Yan ti buch'u xchibet yo'nton ti c'usi ta
slajese, ta sta smul ti jech ta slajese. Ja' ti mu
sjunuluc yo'nton ta slajese. C'usiuc no'ox ti mu
jechuc xch'unoj ti ta spase, ti ja' no'ox ta suj sbae,
ja' mulil.

15

C'uxubino achi'iltac. Ma'uc no'ox ta xac'uxubin aba atuc

1 Ti vo'otic ti oy xa yip ti co'ntontic ta xch'unele,
la' quicatsinbetic svocolic ti buch'u ch'abal yip ti
yo'ntonique. Ma'uc no'ox me ti lec ta xca'i jba
jtuctique.

2 Ta jujun tal ti vo'otique la' jpastic ti c'usitic
xtun yu'unic ti yan jch'unolajeletique, yo' jech
lec oyic, yo' jech ta x'ayan más ta yo'nton ta
yich'el ta muc' ti Diose.
3 Yu'un ti Cristoe ma'uc laj spas ti c'usi lec
ta xa'i ti stuque. Yu'un jech ic'ot ta stojol jech
chac c'u cha'al ti ts'ibabil ta sc'op Diose: “Scotol
ti c'usitic chopol iloc' ta yeic ti buch'utic laj
scrontainote, ja' cajal ic'ot ta jba”, xut ti Diose.
4 Scotol ti c'usitic ts'ibabil ta sc'op Dios ta
vo'nee, ja' ta xischanubtasotic. Yu'un c'alal ta
jq'ueltic ti c'u s'elan ists'ic yu'un ti vocol ti
vo'ne cristianoetique, ti c'u s'elan icoltaat yu'un
ti Diose, jech o xal un, tey ta jtatic ti spatobil
co'ntontique.
5 Ti Dios ti ja' ta xac' smuc'ul co'ntontique, ti
ja' ta spat co'ntontique, ac'o scoltaoxuc yo' jech
jun avo'ntonic cuxuloxuc jech chac c'u cha'al ta
sc'an ti Jesucristoe.
6 Yu'un ja' jech sc'an xapasic yo' jech jun no'ox
ac'opic ta xalequil-c'oponic ti Diose, ja' ti Stot ti
Cajvaltic Jesucristoe.

Ta xich' alel ti lequil ach' c'op ta stojol ti jyanlumetique

7 Lecuc xavil abaic acotolic jech chac c'u cha'al
lec laj yilotic ti Cristoe, yo' jech lec ta xbat sc'oplal
ti Diose.
8 Vu'un ta xcal ti tal yac' sba ta tunel ti Cristo
ta stojol ti j'israeletique, yo' jech ta xc'ot ta pasel
ti c'usi albilic ti jmolmuc'totic ta vo'ne yu'un ti
Diose, yo' jech ta xvinaj ti xc'ot xc'opoj ti c'usi
yaloj ono'oxe.

9 Ital ti Cristo ta stojol ti jyanlumetic xtoque, yo'
jech ta xalequil-c'opojic ta stojol ti Dios ta sventa
ti sc'uxul yo'ntone. Yu'un jech ta xal ti ts'ibabil
ta sc'op Diose:

Jech o xal un, ta jvinajesbot ac'oplal ta stojol ti jyanlumetique.

Ja' jech xtoc ta xiq'uejin ti aq'uejoj ti ja' avich'el ta muq'ue,
xi ti Davide.
10 Ti ta yan sc'op Diose jech ta xal:

Ti vo'oxuc jyanlumoxuque, muyubajanic schi'uc ti yu'untac ti Diose,
xi ti Moisese.
11 Ti ta yan xtoque jech ta xal:

Acotolic ti vo'oxuc jyanlumoxuque, lequil c'opojanic ta stojol ti Cajvaltique.

Acotolic, alic ti smuc'ul stsatsal ti Cajvaltic ta stojol ti cristianoetique,
xi ti Davide.
12 Ja' jech laj sts'iba ti Isaías xtoque:

Ta xvoc' talel jun snitilul ti Isaie, ti ja' ta x'och ta Ajvalil yu'un ti jyanlumetique.

Jech ti stuquique tey ta staic ti spatobil yo'ntonique,
xi.

13 Ti Dios ti ta xac'botic ti spatobil co'ntontique,
ac'o yac'boxuc ti jech xamuyubajique. Ac'o
yac'boxuc jun avo'ntonic ta xch'unel ti Diose, yo'
jech ta sventa smuc'ul stsatsal ti Ch'ul Espíritue,
ac'o ayanuc más ta avo'ntonic ta smalael ti c'usi
ta xavich'ique.

14 Quermanotac, ta xca'i ta co'nton ti oy yutsilal
slequilal avo'ntonique. Xana'ic lec c'u s'elan ta
xabijubtas abaic ta jujun tale.
15 Pero laj jts'ibaboxuc ti jcarta li'e, ti jamal laj calboxuc ti c'usi sc'an ta xapasique, yo' jech mu xch'ay ta avo'ntonic. Jech laj jpas, yu'un ta slequilal yo'nton laj yac'bun cabtel ti Diose.
16 Yu'un yajtunelun ti Jesucristo ta atojolic ti jyanlumoxuque. Ti cabtel ti ta jpase, ja' ta xcal ti lequil ach' c'op ti ja' acolebalic ti yac'oj ti Diose, yo' jech ti vo'oxuque co'ol s'elanic matanal ta xc'ot ava'an abaic ta stojol ti Diose, yu'un lecubtasbiloxuc xa yu'un ti Ch'ul Espíritue.
17 Ti jech jch'unoj ti Jesucristoe, yan yutsil ta xca'i ti li'abtej xa yu'un ti Diose.
18 Yu'un ja' no'ox ta xcal ti c'usitic c'otem ta pasel cu'un ta sventa ti Jesucristoe, yo' jech ti jyanlumetique ta xch'unic ti Diose. Ti va'i s'elan ti laj xch'unic ti jyanlumetique, ja' ta sventa ti jc'ope, ti c'usi lec laj jpase.
19 Ja' jech xtoc ivinaj smuc'ul stsatsal ti Dios ta jtojole ta sventa ti coltabilun yu'un ti Ch'ul Espíritue. Ti jech taje, jech ic'ot ta tsutsel cu'un ta yalel ti colebal lequil ach' c'op yu'un ti Cristoe, ti ilic talel cu'un ta Jerusalene, ic'ot c'alal to sjoylej Ilírico banomil.
20 Tey laj cac' batel persa ta yalel ti colebale ti bu mu'yuc to ya'binojic sc'oplal ti Cristoe, yo' jech mu teyuc ta jva'an cabtel ta sba ti sliqueb ti bu liquem xa yu'un ti yane.
21 Ti vu'une jech ta jpas jech chac c'u cha'al ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose:
Ta xilic ti buch'utic mu to ya'binojic ti sc'oplale.

Ta xlic stuc'ulanic lec ti buch'utic mu'yuc
ya'binojic ti sc'oplale,
xi.

Ti Pabloe ta snop ti ta xbat ta Romae

22 Ta melel, oy ti cabtele, macalun yu'un. Jech
o xal un, mu'yuc c'usi xcut chtal jq'ueloxuc, ac'o
mi ep ta velta ta jc'an jq'ueloxuc ca'ie.
23 Avi tana li' une, tsuts xa ti cabtel ti bu c'alal
xijoyet batele. Ja' jech xtoc oy xa ep jabil ti ta
jc'an ta jq'ueloxuc ca'ie.
24 Jech o xal un, c'alal ta xibat ta Españae, ta
x'ech' jq'ueloxuc. C'alal mi ech' xa jq'ueloxuc
une, tey ta xvinaj mi xu' xacoltaicun batel ta
sventa jbe.
25 Avi li'e, ta xibat ta Jerusalén. Yu'un
ta xquich' batel juteb ti c'usi xtun yu'unic ti
jch'unolajeletic teye.
26 Yu'un ti jch'unolajeletic ti oyic ta Acaya ta
Macedonia banomile laj xa snopic ti ta stsobic
ti c'usi oy yu'unique, yo' jech ta xac'beic batel
ti jch'unolajeletic ti buch'utic abol sbaic tey ta
Jerusalene.
27 Lec laj ya'iic ti jech laj spasique. Oy razon
ti jech ta spasique. Yu'un oy yilic ta stojolic ti
j'israelal jch'unolajeletique. Yu'un ti lequil ach'
c'op ti i'ac'batic yu'un ti Diose, laj yaq'uic batel ta
stojol ti jyanlumetique. Jech o xal un, ja' yabtelic
ti ta scoltaic batel ti j'israelal jch'unolajeletic ti
c'usi oy yu'unique.
28 C'alal mi laj co'nton ta yaq'uel comel ti c'usi
laj stsobic ti jyanlumetique, ts'acal to un, tey ch-
ech' jq'ueloxuc c'alal ta xibat ta Españae.

29 C'alal ta xic'ot teye, ta xca'i ti coltabilun
yu'un ti Cristoe, yo' jech ta jcoltaoxuc sventa ti
sc'ope.
30 Quermanotac, ta jc'anboxuc vocol ta sventa
ti Cajvaltic Jesucristoe, ta sventa ti sc'uxul
co'ntontic ti yac'ojbotic ti Ch'ul Espíritue, coltai-
cun ta sc'oponel ti Dios ta sventa ti cabtele.
31 C'anbeic ti Diose ti ac'o xispojune, yo' jech
mu xiyilbajin ti buch'u chopol yo'ntonic ti oy ta
Judeae. Ja' jech xtoc, c'anbeic ti Diose ti ich'biluc
ta muc' ac'o c'otuc ti matanal ti quich'oj batel ta
stojol ti quermanotic ti oy ta Jerusalene.
32 Jech xtoc, c'anbeic ti Diose, mi jech ta sc'ane,
yo' jech ximuyubaj ta x'ech' jq'ueloxuque, yo'
jech ta jcux co'nton ta atojolic.
33 Ti Dios ti ta xac' jun co'ntontique, ac'o
xchi'inoxuc comel acotolic. Jechuc.

16

Ti chabanuc ta jujun tale

1 Tey ta jc'ubanboxuc ta atojolic ti querma-
natic ants Febee, ti lec i'abtej ta stojolic ti
jch'unolajeletic ta Cencrea jteclume.
2 Ta sventa ti Cajvaltique, ich'beicun ta muc'.
Yu'un ja' jech cabteltic ta jpastic ti vo'otic
jch'unolajelotique. Coltaic me ti c'usi ta xtun
yu'une. Yu'un ti stuque ep xa icoltavan. Ja' jech
xtoc laj scoltaun ec.
3 Chabanuc xavalbe ya'i ti Priscilae, ti Aquilae,
ti ja' jchi'iltac ta abtel ta sventa ti Cristo Jesuse.
4 Ti stuquique jutuc mu ilajic ta milel yo' jech ta
xispojicun. Coliyalbun ti jech laj spasique. Pero

ma'uc no'ox ti vu'une. Ja' jech ta xalic scotolic ti
jyanlum jch'unolajeletique.
5 Chabanuc xavalbe ya'iic xtoc ti
jch'unolajeletic ti ta stsob sbaic ta sna ti Priscilae,
ti Aquilae. Chabanuc xavalbe ya'i ti Epeneto ti
lec ta xquil jbacutique, ti ba'yel laj xch'un ti
Cristo ti ta Acaya banomile.
6 Chabanuc xavalbe ya'i ti Maríae ti ep iábtej
ta atojolique.
7 Chabanuc xavalbe ti jvinqueleltac
Andrónicoe schi'uc ti Juniase ti ja' jchi'iltac ta
chuquel to oxe. Ja'ic ti buch'utic lec ojtiquinbilic
yu'un ti jcholc'opetique. Ja'ic ti buch'utic ti
ba'yel lic xch'unic ti Cristoe, ts'acal to ti vu'une.

8 Chabanuc xavalbe ya'i ti Ampliase ti lec ta
xquil jbacutic ta sventa ti Cajvaltique.
9 Chabanuc xavalbe ya'i ti Urbanoe ti ja'
jchi'iltic ta abtel ta sventa ti Cristo Jesuse. Cha-
banuc xavalbe ya'i ti Estaquise, ja' ti lec ta xquil
jbacutique.
10 Chabanuc xavalbe ya'i ti Apelese ti ep laj
yac' iluc ta melel ti xch'unoj ti Cristoe. Chabanuc
xavalbe ya'iic ti c'u yepal oy ta sna ti Aristóbuloe.
11 Chabanuc xavalbe ya'i ti jvinquelel Herodi-
one schi'uc ti c'u yepal oy ta sna ti Narcisoe ti ta
xch'unic ti Cajvaltique.
12 Chabanuc xavalbe ya'iic ti Trifenae, ti Tri-
fosae ti ja' ta x'abtejic ta yabtel ti Cajvaltique
schi'uc ti Quermanatic Pérsidae ti ep i'abtej ta
yabtel ti Cajvaltique.
13 Chabanuc xavalbe ya'i ti Rufoe ti ja' lequil
jch'unolajel yu'un ti Cajvaltic ta x'ilat yu'un ti

jch'unolajeletique. Chabanuc xavalbe ya'i ti sme'e ti co'ol s'elan jme' ta xca'ie.

14 Chabanuc xavalbe ya'iic ti Asíncritoe, ti Flegontee, ti Hermase, ti Patrobase, ti Hermese, schi'uc ti yan jch'unolajeletic ti jmoj ta stsob sbaique.

15 Chabanuc xavalbe ya'iic xtoc ti Filólogoe, ti Juliae, ti Nereoe, schi'uc ti schi'il ta voq'uel ti Nereoe, ti Olimpase, schi'uc scotol ti jch'unolajeletic ti jmoj ta stsob sbaic schi'uque.

16 Chabanuc xavalbe abaic ta jujun tal. Tsacbo abaic ac'obic. Chabanucoxuc xayalboxuc scotol ti jch'unolajeletic yu'un ti Cajvaltic ti oyic ta jujun tsobobbail ti bu oyune.

17 Ta jc'anboxuc vocol, Quermanotac, q'uelic me lec ti buch'u ta xch'ac svinique, ti ta xchibajesoxuque. Yu'un ti buch'u jech ta spas taje, ta scrontain ti c'u s'elan laj avich'ic chanubtasele. Ja' yu'un un, mu xachanbeic yo'ntonic.

18 Yu'un ti buch'utic jech taje, ma'uc yajtuneltac ti Cajvaltic Jesucristoe. Yu'un ja' no'ox ta spasic ti c'usi ta sc'an ti yo'nton stuquique. Yu'un ta slo'laic ti buch'utic co'ol s'elan ololetic ti yo'ntonic ta sventa ti lec xa ti sc'ope, ti jun xa yutsil ta a'yele.

19 Yu'un vinajem ac'oplalic ti ach'unojic ti Cajvaltique. Jech o xal ximuyubaj xa avu'unic. Ta jc'an ti oyuc abijilic ta spasel ti leque. Ma'uc ta jc'an ti ta xapasic ti chopole.

20 Ti Dios ti ta xac' jun avo'ntonique po'ot xa ta xac' apech'ic ta teq'uel ti pucuje. Ac'o sva'an sba ta atojolic ti Cajvaltic Jesucristoe.

21 Chabanuc xayalboxuc ti Timoteoe ti ja' jchi'il
ta abtele. Chabanuc xayalboxuc ti jvinqueleltac
Lucioe, ti Jasone, ti Sosípatere.
22 Chabanuc xcalboxuc ta sventa ti Cajvaltique
ti vu'un Tercioun ti ta jts'iba ti carta li'e.
23 Chabanuc xayalboxuc ti Gayoe, ja' ti tey
jch'amunojbe ti snae. Ja' jech xtoc ta xac'
ta ch'om ti snae ti tey ta stsob sbaic ti
jch'unolajeletique. Chabanuc xayalboxuc ti Eras-
toe ti ja' jchabiej taq'uin yu'un ti jteclum li'e.
Chabanuc xayalboxuc ti quermanotic Cuartoe.
24 Ac'o sva'an sba ti Cajvaltic Jesucristo ta
atojolic acotolique. Jechuc.

Ja' sc'oplal ti jun yutsil ti Diose

25 Avi tana un, la' jlequil-c'optatic ti Diose ti
Buch'u xu' yu'un ta stsatsubtas avo'ntonic co'ol
schi'uc ti lequil ach' c'op ti ja' colebale ti vu'un ta
xcale, ti ja' sc'oplal ti Jesucristoe. Ti lequil ach'
c'ope co'ol schi'uc ti c'usi snopoj talel ti Dios ti
c'alal mu'yuc to ox meltsajem ti banomile. Pero
mucul to ox.
26 Pero avi tana un, laj xa yac' ta na'el co'ol
schi'uc ti laj sts'iba comel ti j'alc'opetique, co'ol
schi'uc smantal ti cuxul Diose. Ti c'usi mu xvinaj
to ox ti snopoj ti Diose, laj xa yac' ta ojtiquinel
ta stojol scotol ti cristianoetic ti oy ta sjoylej
banomile, yo' jech ta xch'unic.
27 Ti Dios ti jelavem sbijile, ich'biluc ta muc'
sbatel osil ta sventa ti Jesucristoe. Jechuc.

TI ACH' REXTOMENTO YU'UN TI JESUCRISTOE

The New Testament in the Chamula dialect of the Tzotzil language of Mexico

El Nuevo Testamento Nuestro Se Jesucristo en el tzotzil de Chamula

copyright © 1979, 1988, 2009 La Liga Bíblica

Language: Tzotzil de Chamula (Tzotzil)

Dialect: Chamula

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
dc66b2e5-d3c1-56bb-a6a9-34535eb445d3